

Podpora práce

s dětmi s SVP

v předškolním
vzdělávání

WELCOME workshopy

Praha **2019**

WEL-COME

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

WEL-COME

© 2019

hlavní editor: PhDr. Barbora Loudová Stralczynská, Ph.D.
kolektiv autorů projektu WELCOME: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze,
ZŠ a MŠ M. Alše v Miroticích, ZŠ a MŠ Zubrohlava, ODZ 72 Prikazka bez kraj v Sofii.

© 2019

Tato publikace vznikla v rámci projektu „WELCOME“ (2016-1-CZ01-KA201-024036).
Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie.

Za obsah publikace (sdělení) odpovídá výlučně autorský tým.

Publikace (sdělení) nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá
za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Vydalo

Nakladatelství Dr. Josef Raabe, s.r.o.
Radlická 2487/99, 150 00 Praha 5

tel.: 284 028 940, e-mail: raabe@raabe.cz, www.raabe.cz, dobraskola.raabe.cz
v roce 2019.

Grafický návrh, sazba a zlom: Magnus I s.r.o.

ISBN 978-80-7496-424-4

KOORDINÁTOR PROJEKTU

RAABE

*Společně pro kvalitní
vzdělávání*

PROJEKTOVÍ PARTNEŘI

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Výstupy projektu WELCOME	5
1.2 Využití interaktivní aplikace WELCOME IDEA	7
2. Individualizace a diferenciacce v předškolním vzdělávání	10
2.1 Individualizace	10
2.2 Diferenciacce	11
3. Integrovaný přístup	13
3.1 Východiska a charakteristika integrovaného přístupu	13
3.2 Formy pedagogické práce uplatňované při integrovaném přístupu	13
4. Plánování vzdělávacích činností s dětmi v heterogenní třídě	14
4.1 Zohlednění náročnosti činností při jejich plánování	14
4.2 Druhy učení při plánování vzdělávacích činností	17
4.3 Organizační formy vzdělávání v MŠ	17
4.4 Činnosti v MŠ z hlediska míry jejich řízení	20
4.5 Prostředí třídy	21
5. Role pedagogů a jejich vzájemná spolupráce	22
6. Práce pedagogů a dětí s aplikací WELCOME IDEA	23
6.1 Reflexe a sebehodnocení dítěte	23
7. Technická doporučení pro práci s aplikací WELCOME IDEA	25
8. Doporučení z praxe pro realizaci tematických bloků s aplikací WELCOME IDEA	26
9. Literatura	28
10. Vzorový tematický blok Kouzelný les	29
11. Vzorový tematický blok Žabí školka	36
12. Vzorový tematický blok Jak se oblékáme, když...	43
13. Vzorový tematický blok Poznej zvířata v ZOO	47
14. Vzorový tematický blok Včely	52
15. Vzorový tematický blok Království lesních zvířátek	57

1. | Úvod

Před dnešními mateřskými školami stojí nelehký úkol – co nejlépe vzdělávat děti v různorodé, často početné třídě, kterou navštěvují děti různého věku, s odlišnou úrovní vývoje, rozdílnými potřebami, zájmy i temperamentem, z rozmanitého sociálního a kulturního prostředí či děti se závažnějšími speciálními vzdělávacími potřebami. Cílem každé učitelky by mělo být umožnit dětem dosáhnout svého **osobního maxima, pocitu úspěchu** a napomáhat **kompenzací jejich znevýhodnění** před zahájením školního vzdělávání. K dosažení tohoto cíle mají sloužit učitelkám mateřských škol i závěrečné výstupy projektu WELCOME.

1.1 Výstupy projektu WELCOME

Výstupy projektu WELCOME jsou funkční nástroje určené především pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), jejichž rozvoj je ovlivněn znevýhodněním či postižením. Přináší teoretické zázemí a praktické návrhy pro systematickou podporu dětí s SVP v rámci skupinové i individuální práce. Hlavními výstupy projektu jsou:

Metodika pro práci s dětmi s SVP v předškolním vzdělávání

Metodika přináší pedagogům základní ucelený přehled speciálních vzdělávacích potřeb dětí, se kterými se mohou ve své praxi běžně setkat. Kromě klíčových **teoretických informací** předkládá publikace také **praktická metodická doporučení** pro rozvoj a podporu dětí s SVP.

Obr. 1: Metodika pro práci s dětmi s SVP v předškolním vzdělávání

Interaktivní aplikace WELCOME IDEA pro práci s dětmi s SVP

Interaktivní aplikace obsahuje především rozsáhlý **soubor vzdělávacích činností** rozdělených podle jednotlivých oblastí rozvoje dítěte (oblast sociální, komunikační, kognitivní, emocionální, pohybová a smyslová). Aplikace je určena pro práci s jednotlivými dětmi, menší skupinou i s celou třídou. Pomocí základní pedagogické diagnostiky umožňuje identifikovat ty oblasti, které je třeba u dítěte rozvíjet především, a na základě výsledků rovnou doporučí konkrétní aktivity vhodné pro dané dítě.

Obr. 2: Interaktivní aplikace WELCOME IDEA

Podpora práce s dětmi s SVP v MŠ: Jak využít aplikaci WELCOME IDEA při práci v MŠ

Posledním výstupem je příručka, kterou právě držíte v rukou. Poskytuje **metodická doporučení pro využití aplikace WELCOME IDEA** při pedagogické práci v MŠ. Klade si za cíl předvést, jak fungují výstupy projektu WELCOME v praxi. Přináší doporučení, jak začlenit práci s interaktivní aplikací WELCOME IDEA do vzdělávacího programu mateřské školy. Seznámení s touto příručkou považují autoři projektových výstupů za užitečné pro správné a co nejefektivnější využití aplikace WELCOME IDEA. Příručka může sloužit i **rodičům**, kteří by aplikaci WELCOME IDEA chtěli využít při individuální práci se svými dětmi.

1.2 Využití interaktivní aplikace WELCOME IDEA

Hlavní funkce aplikace

Aplikace WELCOME IDEA obsahuje tyto části:

1. **Oblasti** nabízejí šest okruhů rozvoje dítěte (sociální, komunikativní, kognitivní, emoční, pohybovou a smyslovou).

Každá oblast zahrnuje:

- vstup do části aplikace umožňující **zpracovat pro dítě pedagogickou diagnostiku dané oblasti rozvoje dítěte**;
 - **metodická doporučení** pro poskytování podpory dítěti v této oblasti a tipy pro rozvíjející vzdělávací činnosti;
 - **příklady dobré praxe** z mateřských škol využívajících aplikaci;
 - **vstup do nabídky aktivit** zaměřených na danou oblast rozvoje dítěte.
2. **Aktivity** nabízí rozmanité vzdělávací činnosti, které je možné generovat podle následujících kritérií: individuální/skupinové aktivity, aktivity podle oblasti rozvoje, aktivity podle věku.
 3. **Teorie** shrnuje klíčové poznatky o různých speciálních vzdělávacích potřebách dětí.
 4. **Screening** umožňuje provést pedagogickou diagnostiku pro konkrétní dítě.
 5. **Videa** obsahují krátké ukázky klíčových momentů při práci s dětmi s SVP v průběhu realizace tematických celků za použití aplikace WELCOME IDEA.

Interaktivní aplikace WELCOME IDEA nabízí učitelkám MŠ širokou škálu využití, především **pestrou nabídku vzdělávacích činností pro práci se skupinami dětí či s jednotlivcem**. Autorky měly na paměti, že je žádoucí **komplexní rozvoj dítěte s SVP**. Aplikace se proto nezaměřuje na rozvoj dílčích podoblastí, v nichž má dítě s určitým typem SVP nejvýznamnější obtíže. **Každé dítě je třeba nahlížet individuálně**. Nabízet mu vzdělávací činnosti, které navazují na jeho specifika vývoje, rozvíjejí **více podoblastí najednou a uplatňují integrující přístup**, který odpovídá způsobu poznávání světa dítětem v předškolním věku.

Vzdělávací činnosti jsou proto rozděleny podle svého zaměření na určitou oblast či oblasti rozvoje dítěte. Kromě toho každá aktivita definuje konkrétní podoblasti vývoje a vzdělávací cíle. Tyto podoblasti vývoje odpovídají položkám pedagogické diagnostiky dítěte v aplikaci WELCOME IDEA. **Některé aktivity jsou interaktivní** a dítě je plní pomocí chytrého zařízení (například interaktivního monitoru, tabule, tabletu atp.), některé naopak nejsou závislé na přímém využití chytrého zařízení a děti je mohou zvládnout v běžném prostředí třídy MŠ. Po dokončení aktivity **dítě samo zhodnotí, nakolik úspěšně zvládlo úkoly, což rozvíjí jeho osobnost a posiluje jeho vnímání spoluodpovědnosti na svém vzdělávání**. Výsledek se zaznamenaným sebehodnocením je možné vytisknout a **uložit do portfolia dítěte**.

Aplikace umožňuje provádět **pedagogickou diagnostiku** (v aplikaci nazváno Screening), která je východiskem pro doporučení dalšího směřování vzdělávání dítěte, včetně doporučení na konkrétní aktivity v aplikaci. Výsledky diagnostiky lze uložit či vytisknout a získaný materiál zařadit například do portfolia dítěte, případně jej použít při konzultaci s rodiči a s dalšími pedagogickými pracovníky či odborníky. Tato forma přináší učitelkám MŠ rovněž ulehčení v oblasti administrativy, neboť může nahradit časově náročnou tvorbu shrnutí výsledků pedagogické diagnostiky.

Další základní částí aplikace je **elektronická verze Metodiky pro práci s dětmi s SVP v předškolním vzdělávání**, která s sebou nese všechny výhody elektronického média: od možnosti propojení teoretických kapitol s praktickými částmi (aktivitami) až po možnost fulltextového vyhledávání.

Využití aplikace při vzdělávací činnosti v MŠ

Interaktivní aplikace je určena pro práci na chytrých zařízeních – lze s ní pracovat na interaktivní tabuli, interaktivním monitoru či notebooku s interaktivním displejem nebo i na větším tabletu. Jednoznačně doporučujeme **používat chytrá zařízení s větší interaktivní plochou** a při volbě média zohledňovat počet dětí pracujících v danou chvíli s aplikací. Základním předpokladem funkčnosti a zprovoznění aplikace je internetové připojení.

Práce s aplikací by měla vždy probíhat pod dohledem učitelky a měla by být časově omezená. I když jsou aktivity primárně vybírány tak, aby podporovaly především **rozvoj dětí s různými speciálními vzdělávacími potřebami**, je možné a **žádoucí, aby s aplikací pracovaly také děti, které nemají speciální vzdělávací potřeby**.

Pro skupinovou práci s aplikací doporučujeme, aby pedagog měl čas se dětem opravdu věnovat a doprovázet jejich práci v aplikaci. Proto je vhodná doba při ranních nebo odpoledních hrách, kdy děti odcházejí domů a ve třídě již není plný počet dětí. Pokud chceme zařadit práci s aplikací dopoledne při práci s celou třídou a **využít při tom různé formy organizace**, bude pro nás velmi nápomocné, budeme-li moci **pracovat v týmu s další učitelkou a případně i asistentem**. To nám umožní přizpůsobit délku, náročnost i typ aktivit potřebám dětí a využít velké variability činností v aplikaci.

Interaktivní aplikaci WELCOME IDEA lze využít například v následujících situacích:

- Při **individuální práci učitelky nebo asistenta s dítětem s SVP** v rámci podpůrných opatření, kompenzačního programu apod.: Učitelka se zaměří na potřebné oblasti rozvoje a dále cílí na rozvoj potřebných podoblastí (také s pomocí výsledků pedagogické diagnostiky).

- Při práci **učitelky se skupinami dětí či s celou třídou**: Opět lze cílit na konkrétní vývojové oblasti a podoblasti, případně lze vybírat aktivity pomocí filtrování dle celé řady kritérií.
- Při práci **rodiče s dítětem doma**: Rodič sám může provést diagnostiku, případně může konzultovat s učitelkou MŠ oblasti a podoblasti, na jejichž rozvoj se má zaměřit.
- Při práci **poradenského pracovníka či speciálního pedagoga** s dítětem.

2. | Individualizace a diferenciaci v předškolním vzdělávání

Učitelky mateřských škol každodenně řeší otázku, jak ve třídě s větším počtem dětí, často věkově heterogenní, zohlednit skutečnost, že je každé dítě jiné, má jiné aktuální potřeby, předpoklady pro učení i zájmy. Učitelka mateřské školy v běžné praxi nemá příliš mnoho času na individuální práci s každým dítětem, leckdy i obtížně hledá čas pro práci s dítětem s SVP. Základní cestou, jak **dosáhnout vzdělávacích cílů při respektování různých potřeb dětí**, je **individualizace a diferenciaci** ve vzdělávání.

2.1 Individualizace

Individualizace a její přínos

Individualizace je přístup, při němž **podporujeme společné vzdělávání dětí s rozdílnou úrovní schopností**. Tyto **rozdíly mezi dětmi respektujeme a reagujeme na ně při plánování, realizaci a hodnocení** výchovně-vzdělávací práce. Přistupujeme takto ke všem dětem, ať se jedná o dítě, které má nějakou speciální vzdělávací potřebu, či nikoliv. (Krejčová, Kargerová, Syslová, 2015)

Jedinečnost dítěte je dána jeho věkem, pohlavím, potřebami, temperamentem, možnostmi a schopnostmi, aktuálním stupněm rozvoje, stylem učení, zájmy, rodinným prostředím včetně socio-kulturního zázemí, ale i etnicitou či náboženstvím. Cílem učitele je tyto specifické rysy dítěte rozpoznat a v souladu s nimi mu nabízet činnosti, které jsou pro něj vhodné a díky nimž se bude dále rozvíjet. Stejně důležité je sledovat případné regrese a – i v reakci na ně – nabízet dítěti vhodné vzdělávací činnosti. Bylo by mylné se domnívat, že cílem individualizace je vyrovnat úroveň dětí ve třídě. Učitelka by se měla naopak soustředit na to, **aby každé dítě dosáhlo svého osobního maxima a rozvíjelo své silné i slabé stránky**.

Díky individualizaci a přizpůsobení vzdělávacího procesu specifikům dětí mohou děti v MŠ **zažívat úspěch a kladné emoce obecně**. Vytvářejí si **pozitivní vztah ke vzdělání** a rovněž **vědomí odpovědnosti**. Pokud výběr činností více odpovídá dispozicím a zájmu dětí, jsou děti také více zaujaté a vnitřně motivované se učit a objevovat. Kromě dopadu na oblast učení je velmi důležité, **že se děti učí respektovat ostatní i s jejich odlišnostmi** a vnímat **rozmanitost třídy jako její přirozenou charakteristiku**.

Jak dosáhnout individualizace v mateřské škole?

Při plánování činností v MŠ je žádoucí vždy vycházet z individuálních potřeb a možností jednotlivých dětí. Speciální vzdělávací potřeby učitelka zjistí v rámci pedagogické diagnostiky – prostřednictvím pozorování dětí při práci a hře, při rozhovorech s dítětem, rodiči, analýzou výtvarných děl dětí atd. Nabídka vzdělávacích činností by měla být natolik široká, aby mělo každé dítě možnost si najít aktivitu, která navazuje na jeho vývojovou úroveň, oblasti zájmu a odpovídá jeho vzdělávacím potřebám.

Stejně důležité je to, aby navržené **činnosti pokrývaly různé učební styly**, rozvíjely všechny oblasti rozvoje dítěte (komunikační, sociální, kognitivní, emocionální, motorickou, smyslovou) a aby děti

- mohly činnosti provádět i bez přímého vedení učitelkou;
- při provádění činností co nejvíce spolupracovaly;
- byly vnitřně motivovány samy objevovat, hledat vlastní řešení a postupy.

Jednou z podmínek individualizace je i vytvoření vhodného prostředí, kde se děti cítí bezpečně, a které je dostatečně podnětné. Učitelka by měla děti pozitivně motivovat a vést je k samostatnému a kritickému myšlení. Dětem i jejich nápadům je nutné prokazovat respekt.

Je doporučeno pracovat se skupinami dětí, ideálně se stejnými nebo podobnými zájmy, přitom však nezapomínat na jejich individuální potřeby. Důležitá je rovněž možnost volby, kdy si dítě vybírá aktivity nebo i skupinu v souladu se svými zájmy.

Příkladem individualizace v MŠ je takové prostředí třídy, ve kterém děti najdou nabídku různých pracovních koutků (inspirace centry aktivit v programu *Začít spolu*). (Gardošová, 2012) Předem si připravíme činnosti a pomůcky pro práci v každém koutku a necháme děti, aby se rozdělily spontánně podle svého zájmu, děti do činností nenutíme. Např. pro tematický celek *Kouzelný les* můžeme využít chytré zařízení a spustíme v aplikaci vzdělávací činnosti na téma *Kouzelný les*. U této skupiny dětí bude pomáhat učitelka nebo asistent, pokud je ve třídě přítomen. Dále můžeme dětem připravit výtvarný koutek, kde budou moci barvit a otiskovat listy ze stromů, malovat zvířata z příběhu *Kouzelný les* nebo vytvářet puzzle či pexeso k příběhu. V jiném koutku lze dětem vytvořit překážkovou dráhu „cesta lesem“. Na dalším stanovišti mohou děti použít živé přírodniny jako kaštiny či žaludy místo stavebnic a rozvíjet svoji jemnou motorku a kreativitu, předmatematické představy apod. Usilujeme o to, aby se děti inspirovaly nabídkou, využily svou fantazii, hledaly různé postupy a řešení úkolů.

2.2 Diferenciace

Cílem diferenceciace je uspořádat vzdělávací proces prostřednictvím **rozdílnosti cílů, forem i obsahu vzdělávání a použitých vzdělávacích metod** tak, aby

- byl co nejefektivnější;
- vyhovoval každému dítěti;
- každé dítě mohlo dosáhnout cíle dle svých možností a předpokladů.

Diferenciace může probíhat na několika rovinách. Mluvíme často o **diferenciaci vnější a vnitřní**.

Vnější diferenceciace

Projevem vnější diferenceciace je například již vlastní **organizační rozdělení** dětí do tříd, v menším měřítku rozdělení do skupin a dvojic. Dalším příkladem vnější diferenceciace je situace, kdy poskytneme dětem příležitost plnit úkol v různě dlouhém čase.

Vnitřní diferenciac

Mezi prostředky vnitřní diferenciac řadíme například obsah, metody a formy práce učitelky, které se **přizpůsobují rozdílné úrovni dětí** a jejich potřebám.

Při diferenciaci je důležité zachovávat **flexibilitu**. Uspořádání vzdělávacího procesu v jeho vnějších i vnitřních charakteristikách tedy není dané jednou pro vždy, ale je možné je měnit v závislosti na konkrétní situaci. Správně uplatňovaná diferenciac podporuje aktivitu dítěte a přispívá k efektivnosti učení. (Vališová, Kasíková, Bureš, 2011)

3. | Integrovaný přístup

3.1 Východiska a charakteristika integrovaného přístupu

„... vzdělávání zasahuje vždy celou osobnost dítěte, tedy po stránce fyzické, psychické i sociální, rozvíjí jeho učení i poznání, ovlivňuje jeho postoje i hodnoty. Pedagog v mateřské škole musí brát v úvahu všechny přirozené souvislosti, vzájemné vazby i dynamiku, ustavičnou proměnlivost a vývoj. Nestačí proto, aby pouze vysvětloval a předával poznatky, ale musí vnímat celou osobnost dítěte, získat je ke spolupráci, přesvědčit je a dovést k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí. Předškolní vzdělávání není již založeno na plnění úkolů, ale na postupném získávání a rozvíjení kompetencí, na prožitkovém učení, na široké a pestré nabídce činností soustředěných kolem dítěte blízkých a prakticky využitelných témat, na vzájemné komunikaci a kooperaci. V každé situaci a u každého dítěte musí pedagog znovu hledat individuálně vhodné vzdělávací postupy a zvažovat, jakým způsobem bude postupovat.“ (Smolíková, 2006)

V rámci integrovaného přístupu nabízí mateřská škola dětem **různorodé činnosti a příležitosti** tak, aby pro ně byly **motivující, snadno uchopitelné a přehledné**. Více rozmanitých vzdělávacích činností **spojuje jedno téma**. Tento přístup **respektuje přirozené potřeby dětí osvojovat si poznatky a dovednosti v reálných souvislostech a vidět smysl toho, co se děti učí**, včetně uplatnění v životní praxi a dalším učení. Cílem integrovaného přístupu je, aby dítě komplexně rozvíjelo dovednosti, poznatky, poznávalo hodnoty a postoje.

3.2 Formy pedagogické práce uplatňované při integrovaném přístupu

Integrované bloky, v nichž vzdělávání probíhá, by měly být šířeji pojaté. Témata integrovaných bloků se nekryjí s jednotlivými vzdělávacími oblastmi (či výchovnými složkami), ale mají **průřezový charakter**.

Při vytváření integrovaných bloků by učitelka měla dodržet rovnováhu činností zapojujících intelekt a činností praktických. Nabídka aktivit v rámci integrovaného bloku by měla být pestrá.

Integrované bloky vždy spojuje dané téma, jehož výběr je zcela v kompetenci mateřské školy. Témata si učitelé formulují sami a odpovídají většinou situacím, jimiž děti procházejí, a zahrnují skutečnosti, které děti znají, případně jsou v souladu se zaměřením školy (environmentální téma atp.). Při uplatňování integrovaného přístupu se **pracuje s tematickými celky, projekty, programy**. Je nutné, aby tyto celky souvisely s konkrétním prostředím, životem dětí, aby byly uchopitelné a byly součástí reálného světa dětí.

Nabídka aktivit v aplikaci WELCOME IDEA respektuje zásady integrovaného přístupu ve vzdělávání a poskytuje široké spektrum činností, takže zde učitelka najde řadu aktivit, které může použít pro rozvoj všech dětí v rámci určitého tematického celku. Primárně však aktivity v aplikaci nejsou rozdělené podle témat, ale podle oblastí rozvoje dítěte.

4. | Plánování vzdělávacích činností s dětmi v heterogenní třídě

Při plánování vzdělávacích činností je třeba vycházet ze skutečnosti, že složení dětí ve třídě MŠ bývá velice rozmanité. Vzhledem k počtu dětí ve třídě není reálné, aby učitelka chystala pro každé dítě vlastní činnost. Učitelka však obvykle zjistí, že i přes rozmanitost lze ve třídě nalézt skupiny dětí s podobnými nebo stejnými zájmy a potřebami. Na druhou stranu jsou zde děti vyžadující individuální podporu a individuálně stanovené vzdělávací cíle a obsahy. I toto se snaží aplikace WELCOME IDEA zohlednit a umožnit v praxi.

Obr. 3: Práce dítěte s SVP s velkou interaktivní tabulí

Základem **plánování** je dobře znát děti ve třídě a vycházet z jejich potřeb, zájmů a individuálních možností. Schopnosti dětí se vyvíjejí a potřeby a zájmy se mohou měnit – je tedy třeba **sledovat děti kontinuálně** a vždy **vycházet z aktuální situace**. Může se stát, že si učitelka pečlivě naplánuje a připraví soubor činností, ale pokud děti nezaujme, veškeré přípravy jsou zbytečné. Aby mohlo být zapojeno každé dítě ve třídě, vzdělávací nabídka by měla být co nejrozmanitější a každé **dítě by mělo mít možnost volby**. Tím dostane dítě možnost pracovat podle svých schopností, zájmů, svého tempa, rozhodovat se, spolupracovat ve skupině a může zažít úspěch, který je pro učení velice důležitý. Ideální situace je, když se děti do aktivit zapojují spontánně a plynule a aktivity navazují na volnou hru dětí.

Při plánování v ideálním případě nechceme nahlížet na děti skrze jejich speciální vzdělávací potřeby, protože to nás velmi zaměřuje na deficity dětí, a ne na jejich dispozice, schopnosti a dovednosti. Chceme se ptát, zda je navržená vzdělávací nabídka vhodná pro naše děti – zda jim umožňuje využívat různých možností představ, vyjádření a zapojení (OECD, 2018). I z tohoto důvodu je aplikace WELCOME IDEA navržena s rozdělením aktivit podle jednotlivých oblastí rozvoje dítěte, a nikoli podle typů SVP.

4.1 Zohlednění náročnosti činností při jejich plánování

Učitelka by měla při plánování diferenciovat vzdělávací činnosti z hlediska jejich náročnosti. Činnosti by měly být vhodně adresovány dětem tak, aby obtížnost odpovídala jejich věku či osobním schopnostem a možnostem. Především u dětí s SVP by učitelka měla důkladně zvážit, zda dítě danou aktivitu zvládne a zda je pro něj přiměřená. Neúspěch při nezvládnutí aktivity by obzvláště pro takové dítě mohl být demotivující a mohl by ovlivnit další vztah dítěte ke vzdělání.

V rámci **plánování** učitelka může **pracovat s různou náročností zadávané práce** jak **na úrovni jednotlivých skupin** (každá skupinka bude vypracovávat úkol s jiným stupněm obtížnosti), tak **na úrovni jednotlivce** (dítě vypracovává takové úkoly, na které samo stačí). Učitelka na druhou stranu může cíleně namíchat skupiny tak, aby ve skupinách byly děti s různými úrovněmi schopností a dovedností. Vzdělávací činnost může cílit na to, že se mladší či méně zdatné dítě posouvá díky příkladům

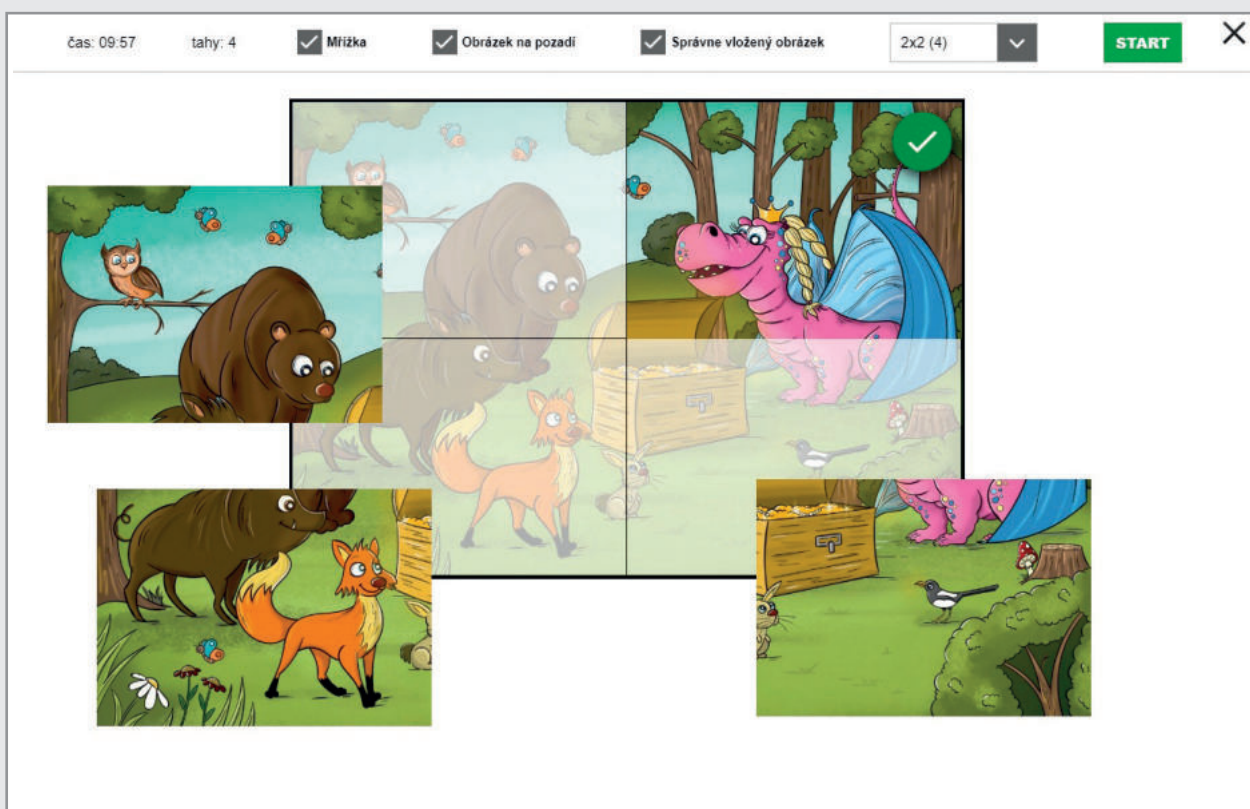
ostatních. Toto však vyžaduje **důkladné zvážení, jak poskládat skupiny, a zohlednění specifík jednotlivých dětí.**

Cílem je, aby děti rozvíjely své dispozice k učení a schopnost:

- aktivně se zapojit do řešení úkolu
- překonávat překážky a vytrvat při obtížích
- komunikovat s ostatními
- spolupracovat
- učit se od ostatních
- přijímat odpovědnost
- reflektovat své způsoby řešení úkolu (Uhlířová, Loudová Stralczyňská, 2015)

Aplikace WELCOME IDEA tuto diferenciaci umožňuje. **Příkladem diferenciaci a individualizace v náročnosti úkolu** může být aktivita typu *Puzzle*. Učitelka může využít vysoké variability aktivity, přičemž náročnost je určena několika parametry:

1. **použití podkladového obrázku** – umožňuje dítěti porovnat daný dílek a určit jeho místo dle obrázku na pozadí;
2. **použití rámečku** – dítě může snadněji určit polohu dílků puzzle;
3. **označení správnosti pozice** dílku po jeho umístění;
4. **volba počtu** dílků puzzle (2 x 2; 3 x 3; 4 x 4; 5 x 5; 6 x 6).

Obr. 4: Ukázka aktivity puzzle s využitím všech možností podpory (obrázek na pozadí, rámeček, označení správnosti pozice)

Učitelka může rozdělit děti celé třídy do tří skupin, dítě s SVP navíc může pracovat v malé skupině nebo samo s asistentem. Každá skupina má jinak náročné puzzle. Některé skupiny pracují s aplikací na tabletu či interaktivní tabuli, jiné skupiny mohou dostat vytištěné a rozstříhané puzzle (opět v různé variabilitě počtu dílků). Dětem ve skupině může náročnost na počátku určit učitelka, ale dále si děti mohou o náročnosti rozhodnout samy (např. hlasováním), čímž podpoříme rozvoj jejich komunikačních a sociálních dovedností.

Obr. 5a a 5b: Diferenciace náročnosti úkolu a variabilita práce s aktivitou puzzle v menších skupinách dětí

Dalším příkladem diferenciací náročnosti je, pokud učitelky u dítěte s SVP či mladších dětí cíleně využijí podkladový obrázek (1), rámeček (2) i signalizaci správného umístění a dále dají dětem větší počet dílků puzzle (např. 4 x 4). Starším dětem či dětem bez SVP tyto pomocné nástroje (1, 2, 3) nenabídnou, a naopak jim dají menší počet dílků (např. 3 x 3), přičemž tato skupina dětí předtím třeba ani neviděla výsledný obrázek.

Později při společné reflexi činnosti může tato variabilita emocionálně podpořit děti s SVP, protože zvládly vyšší počet dílků než ostatní děti. Je to příležitost pro nás poukázat na jejich výsledek práce, dopřát jim pocit úspěchu, uznání od ostatních dětí. V návaznosti na to můžeme spolu s dětmi (staršími) diskutovat o tom, co ovlivňuje náročnost úkolu v aktivitě *Puzzle*. Můžeme s nimi hovořit o tom, jaké měly strategie řešení úkolu, co jim pomáhalo při skládání, co bylo pro ně obtížné apod.

Obr. 6: Příklad řešení puzzle s 16 díly s využitím rámečku a označení správnosti pozice

4.2 Druhy učení při plánování vzdělávacích činností

Při plánování vzdělávacích činností by měla učitelka cílit na **uplatnění rozmanitých druhů učení**. Hlavním prostředkem při vzdělávání dětí předškolního věku by měla být **hra**, neboť ta je pro ně nejpřirozenější činností. Rámcový vzdělávací program PV (2018) přímo uvádí jako vhodné metody pro podporu individuality každého dítěte metody **prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, sociální a situační učení**. Jsou založené na přímých zážitcích dítěte, podporují přirozenou zvědavost, podněcují radost z učení a zájem získávat nové poznatky. Pro hru učitelka vytváří podmínky, které významně ovlivňují její kvalitu, a tím i potenciál pro rozvoj dětí v rámci herní situace.

Uplatnění různých druhů učení a metod je pro nás velmi důležité – z tohoto důvodu nabízíme **příklady použití aplikace v podobě příprav tematických celků** v této příručce (viz kapitoly 6–8). Důvodem je nebezpečí jednostranného použití aplikací pro chytrá zařízení v MŠ. Toho bychom se chtěli vyvarovat a ukázkovými tematickými celky a návrhy na rozšíření práce s danou aktivitou umožnit pedagogům co nejvíce vytěžit dané téma a integrovat v rámci jedné aktivity co nejvíce typů činností, druhů učení, metod a forem práce.

4.3 Organizační formy vzdělávání v MŠ

Podle uspořádání dětí ve vzdělávací situaci rozlišujeme **tři základní organizační formy**. Různé formy práce pak vedou k různé míře podpory individualizace.

Hromadná (frontální) výuka

Při hromadné/frontální výuce **učitelka pracuje se všemi dětmi najednou, společně a na stejném obsahu**. Děti pracují společným tempem, obvykle činnost provádějí shodným způsobem a učitelka má dominantní roli. V minulosti tato forma převládala, sama o sobě však nemůže naplnit požadavek individualizace, proto je třeba využívat ji v rozumné míře (např. ranní kruh, pohybové aktivity, hudbně-pohybové činnosti, učení nové básničky).

Při plánování činností frontálního charakteru učitelka usiluje o individualizaci tím, že

- zvažuje úroveň rozvoje dětí ve skupině, jejich zájmy a vzdělávací potřeby;
- v návaznosti na to volí vzdělávací cíle a činnosti.

Pokud v rámci hromadné činnosti děti samostatně odpovídají či plní části úkolu, pak se učitelka snaží jim pokládat otázky, upravovat podmínky, poskytovat pomoc ve vztahu k jejich aktuálním individuálním potřebám. Zkušenosti pedagogové takto postupují zpravidla již zcela automaticky a tento přístup je pro ně samozřejmostí.

Pokud budeme chtít pracovat s aplikací touto formou, je vhodné mít menší počet dětí ve skupině nebo chytré zařízení větší velikosti (ideálně interaktivní tabuli nebo interaktivní panel), aby všechny děti dobře viděly. Tato forma je ale využitelná pouze pro některé aktivity z aplikace WELCOME IDEA.

Skupinová forma práce

Při skupinové práci **děti pracují ve skupinách rozdělených podle určitého kritéria**, např. podle druhu aktivity, podle věku, úrovně rozvoje dětí v klíčové oblasti, na kterou je činnost zaměřena. Skupina může vzniknout také spontánně. Při skupinové práci můžeme využít situace, když je ve skupině někdo, kdo činnost již dělal (může vysvětlit pravidlo, převzít roli pedagoga) nebo je starší a může ostatním pomoci. Pokud máme ve třídě dítě s SVP, jež na základě svého znevýhodnění při společných činnostech často nedosahuje úrovně ostatních dětí, snažíme se najít způsob, jak toto dítě „posílit“. Můžeme je v rámci individuální práce seznámit s aktivitou v aplikaci WELCOME IDEA. Dítě pak danou činnost již zná, spolu s ostatními dětmi ve skupině může zvládnout vyšší úroveň řešení díky předešlé zkušenosti (např. u aktivity typu puzzle nebo labyrint), může třeba dětem představit aktivitu.

Děti se při této formě učí spolupráci, rozvíjejí schopnost naslouchat druhým, vyjádřit svoje nápady, přesvědčit ostatní členy skupiny nebo vzdát se vlastního řešení a přistoupit na variantu jiného dítěte.

Učitelky někdy mylně zaměňují hromadnou práci za skupinovou, kdy si děti volá postupně po skupinách, např. při výtvarných činnostech či při vyplňování pracovních listů. Nejedná se však o skupinovou práci v pravém slova smyslu.

Skupinová práce je založena na kooperativním učení, to znamená, že děti při činnostech spolupracují. Využití aplikace při skupinové práci je popsáno níže.

Pokud v rámci jednoho tematického bloku pracujeme s pevnými skupinami dětí, doporučujeme, aby se učitelky u skupin při činnostech spíše nestřídalý. Učitelky budou mít větší přehled o úrovni zvládnutí aktivit u jednotlivých dětí, což jim pomůže lépe zpracovávat dokumentaci a diagnostiku dětí i volit návazné činnosti vzhledem ke gradaci náročnosti úkolů. Pokud se pro střídání pedagogů rozhodneme, zvažujeme přínosy a nevýhody ve vztahu ke vzdělávacím cílům, které jsme si pro děti stanovili.

Aplikace WELCOME IDEA je dobře využitelná při skupinové práci. S aplikací může například pracovat jedna vybraná skupina v pracovním koutku s dopomocí pedagoga (asistenta) a ostatní děti mohou provádět jinou činnost nebo se věnovat volné hře. Máme-li více chytrých zařízení ve třídě, mohou skupiny pracovat s aplikací paralelně.

tip

Obr. 7: Práce dětí s interaktivními panely v malých skupinách

Obr. 8: Rozdělení třídy na dvě skupiny řešící různé úkoly

Individuální forma práce

Individuální forma práce znamená, že **učitelka nebo asistent pedagoga pracuje s jedním dítětem**. V mateřské škole se tato forma často užívá při práci s dětmi s SVP, při poskytování podpůrných opatření dítěti, při adaptaci dítěte na MŠ, při práci s nadaným dítětem apod. Pro samostatnou práci s dítětem se nabízí ideální příležitost ráno či odpoledne při volné hře, když je ve třídě menší počet dětí. V opodstatněných případech volíme individuální formu práce s dítětem paralelně se společnou činností ostatních dětí (zpravidla v takové situaci pracuje s dítětem druhá učitelka nebo asistent). Dobře však zvažujeme, kdy je vhodnější pracovat s tímto dítětem odděleně, a kdy naopak ne, abychom jej zbytečně nevyčleňovali z kolektivu a umožnili mu prožívat společné zkušenosti ve společenství třídy.

Obr. 9: Individuální práce učitelky s dítětem s SVP

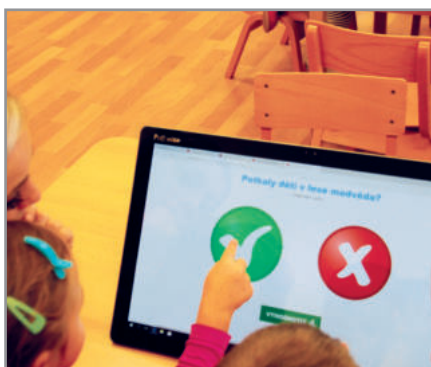

V těchto situacích můžeme pro individuální podporu využít aplikaci WELCOME IDEA a pracovat individuálně s dítětem s SVP. Pokud již dítě potřebuje pracovat individuálně nebo plnit navíc úkoly, aby byl posílen jeho vývoj, může pro něj aplikace představovat atraktivní médium, které je bude motivovat pro plnění činností.

Obr. 10: Individualizovaná podpora pro dítě s SVP

4.4 Činnosti v MŠ z hlediska míry jejich řízení

Činnosti v MŠ dělíme základně na **řízené a samostatné**. Oba typy řízení činností jsou důležité. Nebezpečím v českém, slovenském i bulharském předškolním vzdělávání je přílišné zařazování řízených činností. Pokud je naším záměrem rozvíjet u dítěte jeho aktivitu, autonomii, kreativitu, odpovědnost a schopnost kooperace, měla by učitelka být během vzdělávacího procesu co nejvíce **v roli průvodce, pozorovatele či pomocníka, který ovlivňuje proces učení nepřímo**. Pedagogové zajišťují podmínky pro různé činnosti (prostředí, materiály, pomůcky). Děti by však měly být v činnostech co nejvíce samostatné. Je-li nabídka aktivit pestrá a odpovídá-li svým zaměřením celé paletě schopností, pak je zajištěna jedna ze základních podmínek individualizace.

Obr. 11: Vyhodnocení úkolu – interakce dítěte s aplikací

Řízené činnosti

Řízené činnosti vede přímo učitelka, která je organizuje a koordinuje, motivuje děti, je dominantní. Nejedná se pouze o činnosti frontální (hromadné), ale i skupinové či individuální. I zde však učitelka usiluje o to, aby měla co nejvíce **roli průvodce – jakmile je to možné, nechává děti přebírat vedoucí roli, ustupuje do role facilitátora**, je připravena pomoci řídit dětem hru nebo činnost (časté v pohybových hrách).

Obr. 12: Řešení úkolu různé náročnosti s jedním tematickým zaměřením v rámci jedné skupiny dětí

Nepřímo řízené činnosti

U nepřímo řízených činností učitelka předem připraví nabídku a děti pak činnosti vykonávají samostatně. Učitelka je v pozadí jako pozorovatel, připravena pomoci, pokud to bude třeba.

Samostatné činnosti

Spontánní činností je dětská hra. Učitelka má opět roli pozorovatele. Dítě hru realizuje spontánně z vlastní potřeby, na základě vnitřních motivů a zájmů. Pozorování hry nám prozradí mnoho o dítěti. V praxi se často stává, že pedagogové do hry či aktivity dítěte zasahují příliš brzy (nepočkají s pomocí na žádost dítěte) nebo nenechají děti z časových důvodů pokračovat v kvalitní hře až do jejího naplnění (např. z obavy, že nestihnou zrealizovat řízené činnosti). Časová dotace pro volnou hru je však v našich mateřských školách – zvláště u nejstarších dětí – stále ještě dosti malá.

Aplikaci WELCOME IDEA můžeme využít nejen při činnostech řízených, ale také při činnostech samostatných, což je více než žádoucí. Děti si mohou aktivitu samy vybrat během ranní volné hry, kdy je nabídka otevřena všem dětem. Mohou pracovat individuálně či v menších skupinách. Reflexi jejich zkušeností je pak možné zařadit do ranního kruhu a následně navázat na téma řízenými činnostmi.

Ideální je, pokud má učitelka ve třídě k dispozici další pracovní sílu – např. asistenta pedagoga či školního asistenta. V mnoha MŠ často funguje dostatečné překrývání směn dvou učitelek ve třídě během řízené dopolední činnosti. **Právě přítomnost alespoň dvou pedagogických pracovníků ve stejném čase umožňuje souběžnou realizaci různě náročných činností pro skupiny a vedle toho činnosti pro děti s SVP.** Tyto podmínky jsou ideální pro možnost využití aplikace WELCOME IDEA.

4.5 Prostředí třídy

Individualizaci významně podporuje **podnětné prostředí třídy**. Pro úspěšnou realizaci individualizovaného přístupu a diferenciaci je vhodné **uspořádání třídy** a herny tak, aby v nich byl nejen větší **prostor pro společné činnosti, ale také oddělené koutky**, které umožňují hru i tvůrčí práci jednotlivcům a malým skupinkám dětí. V nich spolu mohou přirozeně komunikovat, řešit problémy, rozhodovat se, procvičovat si vyjadřovací schopnosti. Oddělenější prostor umožňuje např. asistentovi pracovat individuálně s dítětem s SVP, které potřebuje být při určité činnosti na klidném místě mimo ostatní děti, jež jsou paralelně zapojeny v jiných aktivitách.

Obr. 13: Skupina dětí společně řeší aktivitu typu kvíz

Příklady koutků: pro pracovní a výtvarné činnosti; motorické a konstruktivní činnosti; dramatické činnosti a námětové hry; pro činnosti k rozvoji čtenářské, matematické a přírodovědné pregramotnosti apod. Jedním z koutků může být **interaktivní koutek s chytrým zařízením**, kde děti mohou využívat aktivity v aplikaci s částečnou dopomocí učitelky.

5. | Role pedagogů a jejich vzájemná spolupráce

Učitelky i asistent pedagoga naplňují řadu rolí. Jejich úkolem je pozorovat děti, dokumentovat jejich zájmy, témata, činnosti i rozvoj, aby vzdělávací nabídka opravdu vycházela z potřeb dětí. Dále přebírají roli organizátora, koordinátora a jejich cílem je motivovat děti k co nejsamostatnějšímu a aktivnímu řešení úkolů a životních situací. **Stávají se tak facilitátorem, který napomáhá dětem, moderuje, ale nemá direktivní funkci.** Jakmile je to možné, předává vedoucí nebo koordinační roli dětem.

Pokud pracují **učitelky i asistent při hromadné činnosti v týmu**, ideálně instrukce zadává vždy pouze jedna osoba. Pedagogové spolupracují, vzájemně se doplňují. Podstatné je, aby se děti orientovaly v rozložení rolí mezi pedagogy. Příkladem rozdělení funkcí je situace, kdy jedna učitelka zadává instrukce, druhá například předvádí a asistent pracuje s dítětem či dětmi s SVP.

Důležité je sdělit stručně a jasně pravidla hry. Pokud jsou pravidla složitější, fázujeme jejich vysvětlení (proložíme ukázkou pravidla ve hře a přidáme další pravidlo), aby měly všechny děti příležitost si hru zahrát, rozumět jejímu průběhu a aktivně se zapojit.

Pedagog reflektuje všechny své výroky směrem k dětem (pozor na nevhodné komentáře o dětech, nevhodné hodnocení) a **vědomě pracuje i s neverbální složkou své komunikace s dětmi** (mimikou a gestikou nezáměrně nenapovídá či nevyjadřovat hodnocení). Pedagog komentuje počínání dětí popisně, vede děti k sebehodnocení. Snaží se vyhnout používání zdvořilých, slov nespisovných. Cíleně pracuje s hlasem, což má velký význam pro vzbuzení zájmu dětí o činnosti, udržení jejich pozornosti.

6. | Práce pedagogů a dětí s aplikací WELCOME IDEA

Pedagog se jako průvodce soustředí na to, aby děti při práci s aplikací WELCOME IDEA nevědomky nenaváděl ke správným odpovědím, nezáměrně nenapovídal a neprováděl přílišnou pomoc. Děti se k aktivitě, kterou v dané chvíli nezvládnou, mohou vrátit později (ať již tentýž den, nebo například za pár dní, kdy si aktivitu zkusí znovu). **Zásadní je uvědomit si, co je cílem aktivity** – zda chceme, aby dítě aktivitu v aplikaci **zvládlo samo** – i za cenu, že ji třeba nedokončí a že se k ní bude vracet později –, nebo zda je cílem **pomoci dítěti aktivitu splnit**. Toto se týká hlavně práce s dítětem s SVP.

Při práci s aplikací WELCOME IDEA pedagog nenechá děti jen naklikat odpovědi, ale **iniciuje výroky dětí o způsobech řešení, formulace zdůvodnění jejich volby odpovědi**. Cílem je, aby děti co nejvíce komentovaly své kroky samostatně, pedagog se snaží pouze podnítit samostatný projev dětí, v závěru pojmenuje řešení problému shrnujícím způsobem. **Cíleně zapojuje všechny děti** (každé dítě přijde na řadu) a **vytváří bezpečné prostředí**, kde děti budou **mít zájem se zapojit, nebudou se bát udělat chybu** (před pedagogem ani před ostatními dětmi).

Při řešení interaktivních aktivit v aplikaci se pedagog snaží ustoupit do pozadí. **Cílem je, aby dítě komunikovalo řešení úkolu s aplikací. Pedagog nepodává dítěti zpětnou vazbu, zda navržená odpověď nebo řešení jsou správné**. Podněcuje děti k uvažování o řešení, hledání zdůvodnění. Vyhodnocení správnosti provádí aplikace. Pedagog následně pomáhá dětem hledat zdůvodnění výsledku. Nepoučuje děti, klade otevřené otázky stimulující uvažování dětí o úkolu.

U interaktivních aktivit s více otázkami (například kvízy) je vhodné nechat děti, aby se v zadávání odpovědí postupně vystřídalily všechny. U zodpovídání kvízových otázek učitel může:

- přečíst otázku a vyzvat děti, aby se poradily, domluvily se na návrhu řešení, zadaly je do aplikace;
- nechat odpovídat jednotlivce tak, aby se postupně zapojily a odpověděly všechny děti.

Skupiny se mohou v průběhu provádění tematického bloku navzájem promíchat, děti si vyzkouší i spolupráci s jinými dětmi – může se stát, že dítě zaujme činnost druhé skupinky a přemístí se tam. Je však na učitelkách, zda toto považují za žádoucí a zda usoudí, že děti tuto volnost uspořádání skupin zvládnou. Pokud si učitelky nepřejí změny ve skupinkách, doporučujeme rozdělit děti do pevných skupin (například červená/modrá/zelená skupina) a třeba je i označit barevnými puntíky ze samolepek a podobně.

Při práci s dítětem s SVP a aplikací doporučujeme v začátcích vyčlenit jednoho pedagoga jako individuální podporu. Dítě by mělo pracovat ve třídě, kde činnost probíhá, tak, aby mělo dostatek klidu na práci a možnost soustředit se. Když se dítě seznámí s aplikací a způsobem práce na aktivitách a je si jistější, doporučujeme začleňovat dítě s SVP v souladu s jeho možnostmi do některé z pracovních skupinek.

6.1 Reflexe a sebehodnocení dítěte

Důležitou součástí všech činností v heterogenní třídě, a tedy i součástí realizace tematických bloků s využitím aplikace WELCOME IDEA, je **reflexe činností zahrnující i sebehodnocení dítěte**. Je

zapotřebí, aby se děti hodnocení a sebehodnocení učily již v mateřské škole, neboť tato dovednost je **velmi významná pro položení základů celoživotního učení jedince**.

Po každém tematickém celku tedy doporučujeme **provést reflexivní kruh**, v němž **děti hodnotí**, jak se jim dařilo aktivity plnit, co se jim povedlo, s čím byly méně spokojeny a proč se jim podařilo či nepodařilo některé úkoly zvládnout. Jejich zpětná vazba může mít různou formu. Děti mohou například dostat záznamový list, na němž budou pomocí piktogramů znázorněny aktivity, které absolvovaly v rámci tematických celků. K jednotlivým činnostem pak **zpracují** individuálně, ve dvojicích či trojicích **zpětnou vazbu a zhodnotí svou úspěšnost graficky**, například pomocí namalování obrázku, použití jednotlivých barev symbolizujících pocity či pomocí jiných výtvarných prostředků.

tip

K evaluaci činností můžeme použít i znázornění pohybové v prostoru třídy (např. děti si mají ve třídě najít piktogram, který nejlépe znázorňuje hodnocení, jak se jim činnost či činnosti dařily, a následně o nich společně hovoříme). Dále lze využít i metody dramatické výchovy (např. živý obraz) apod.

V každém případě je však důležité, aby **součástí reflexe vzdělávacích činností a podání zpětné vazby** (a to i v případě, kdy děti využijí pro zpracování zpětné vazby výtvarné techniky), **byla verbalizace**. Děti tedy komentují, co se jim podařilo, co se jim nevedlo, jak se jim dařilo spolupracovat s ostatními atp.

7. | Technická doporučení pro práci s aplikací WELCOME IDEA

Práce s aktivitami v aplikaci

Aplikace WELCOME IDEA je naprogramována **na interakci jednoho dítěte s chytrým zařízením**. V případě jejího využití pro skupinovou práci je třeba, aby se děti v ovládání střídaly a tahy prstem (či perem) na obrazovce provádělo vždy jen jedno dítěte.

Při běžné práci s aplikací je důležité, aby **dítě při tažení prstu po monitoru vždy pracovalo pouze jedním prstem. Dotyk současně dvěma prsty slouží ke zvětšování nebo zmenšování obrazovky**. Těto funkce využijeme zvláště tehdy, pokud potřebujeme dětem zvětšit obrázek, podívat se na detaily, např. při práci s dětmi se zrakovým znevýhodněním.

Práce s pedagogickou diagnostikou

Zpracování diagnostiky je rozděleno do zhodnocení vývoje dítěte podle jednotlivých oblastí jeho rozvoje. Učitelka má k dispozici jak uzavřené otázky, které zodpovídá pomocí škály, tak prostor pro vložení slovního komentáře. Informace o dítěti jsou uloženy v aplikaci pouze po dobu zpracování diagnostiky. Po jejím dokončení si ji učitelka stáhne či vytiskne, a tímto krokem se veškeré informace o dítěti i zpracovaná diagnostika z aplikace vymaže.¹

Obecná technická doporučení

Pro práci s aplikací je vhodné zajistit stabilní internetové připojení. Dále je potřeba počítat s tím, že aplikace může spadnout v případě chyby browseru (popř. pokud přestane fungovat chytré zařízení).

¹ Toto nastavení je zvoleno z důvodu ochrany dat dětí (GDPR).

8. Doporučení z praxe pro realizaci tematických bloků s aplikací WELCOME IDEA

V rámci plánování v integrovaných blocích by měly **všechny aktivity směřovat k jednomu tématu**. Podstata integrovaného učení spočívá ve vyhledávání tématu, které je pro děti aktuální a jehož prostřednictvím děti směřují ke komplexnímu rozvoji svých kompetencí. Při plánování a rozvíjení činností dětí sleduje učitelka směřování ke vzdělávacím cílům formulovaným v RVP PV. (MŠMT, 2018)

V praxi MŠ se obvykle jedná o týdenní tematické bloky rozdělené do menších dopoledních bloků. **Aktivity by se však neměly vztahovat jen k řízeným dopoledním činnostem ve třídě, ale lze je využít také při pobytu venku, při četbě před spaním, během ranní a odpolední spontánní hry dětí.** Důležité je, aby se mohly zapojit všechny děti, pokud budou chtít.

típ

Pokud zařadíte do plánování integrovaného bloku práci s aplikací WELCOME IDEA, pohlídejte, aby ve vámi plánovaných aktivitách nepřevažovaly řízené frontální činnosti. Presentujte tedy práci s aplikací jako možnou nabídku pro všechny děti – nikoliv povinnost – a využívejte ji v momentech, kdy je možné s dětmi pracovat individuálně a v malých skupinách na jednom úkolu v aplikaci. Zkušenost z práce s aplikací pak můžete reflektovat v ranním kruhu a s tématem a zaměřením činnosti dále pracovat v řízené činnosti.

Tematické bloky, které přinášíme dále v textu, lze použít **jako soubor aktivit pro dopolední řízené činnosti**. Potom budeme s dětmi zpracovávat jen hlavní úkoly v činnostech. Doporučujeme zvážit časovou náročnost pro naši skupinu dětí a případně rozčlenit aktivity do vhodných bloků z hlediska délky. Délka částí má respektovat vzdělávací potřeby dětí, jejich kapacitu se soustředit a participovat na řízených činnostech.

Navržený blok můžeme velmi dobře uplatnit **jako základ činností pro celotýdenní práci s dětmi**. Činnosti na sebe obsahově navazují. Aplikace WELCOME IDEA u každé z nich uvádí základní linii pro její plnění. Navrhuje také další možnosti na rozšíření práce s činností a tímto tématem (např. v podobě otázek pro komunikační kruh s dětmi, zvýšení náročnosti aktivity nebo její pokračování v pohybové hře či výtvarné činnosti).

Součástí práce s aplikací WELCOME IDEA je **vědomá práce s organizací heterogenní dětské skupiny**, v níž je zastoupeno dítě s SVP nebo více dětí s SVP. Organizace skupiny (např. rozdělení do menších pracovních skupin) je zcela v kompetenci učitelek a může se proměňovat v průběhu jednotlivých aktivit integrovaného bloku. Pokud je to vhodné, může učitelka poskytnout dětem pravidlo, podle kterého se mají rozdělit. Může také ponechat rozhodnutí na nich, aby se rozdělily dle svých preferencí. Neplatí vždy, že děti s SVP jsou zařazeny do méně pokročilé skupiny. Pokud například budeme provádět činnosti zaměřené na kognitivní oblast – konkrétně práci s písmeny, rozvoj čtenářské pregramotnosti – je pravděpodobné, že kupříkladu dítě s Aspergerovým syndromem bude v pokročilejší skupině.

Na konci tematického bloku je možné nechat aktivity „doznít“ a nabídnout dětem například možnost drammatizovat nebo výtvarně zpracovat, co je na pohádce, příběhu nebo při aktivitách nejvíce zaujalo.

Zejména u skupin tvořených staršími dětmi (5–7 let) je vhodné na konci tematického bloku provést společnou reflexi. Děti si sednou do kruhu a zhodnotí svou práci v průběhu tematického bloku:

- Co jim šlo/nešlo?
- Co pro ně bylo jednoduché – co naopak bylo těžké?
- Jaké způsoby řešení úkolu děti uplatnily? A podobně...

Chceme, aby se **děti učily sebehodnocení**, dokázaly se ocenit a zdravě nahlížely oblasti, v nichž vynikají. Usilujeme o to, aby oblasti, v nichž jsou slabší, vnímaly jako výzvy pro svůj další rozvoj, které je možné zvládnout.

9. | Literatura

- GARDOŠOVÁ, Juliana a kol. (2012). *Vzdělávací program Začít spolu: metodický průvodce pro předškolní vzdělávání*. 2. vyd. Praha: Portál. 159 s. ISBN 978-80-262-0106-9
- GARDOŠOVÁ, Juliana, KARGEROVÁ, Jana (2019). Individualizace v práci učitelky mateřské školy. In: *Step by Step ČR* [online]. [cit. 2019-02-04]. Dostupné z: http://ms.sbscr.cz/images/metod_materialy/metodicka_prirucka.pdf
- KREJČOVÁ, Věra, KARGEROVÁ, Jana, SYSLOVÁ, Zora (2015). *Individualizace v mateřské škole*. 1. vyd. Praha: Portál. 182 s. ISBN 978-80-262-0812-9
- MŠMT (2010). *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: MŠMT. 50 s.
- OECD (2018). *Teaching for the Future: Effective Classroom Practices to Transform Education*. Paris: OECD. ISBN 978-92-64-29324-3
- SMOLÍKOVÁ, Kateřina (2006). Co přinesla školská reforma do teorie a praxe mateřských škol. In: *Metodický portál RVP* [online]. [cit. 2019-02-04]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/PKA/704/CO-PRINESLA-SKOLSKA-REFORMA-DO-/>
- SMOLÍKOVÁ, Kateřina (2005). *Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy*. 2. vyd. Praha: Výzkumný ústav pedagogický. 34 s. ISBN 80-87000-01-3
- UHLÍŘOVÁ, Jana, LOUDOVÁ STRALCZYNSKÁ, Barbora (2015). Metoda Learning Stories jako efektivní nástroj podpory vzdělávací cesty předškolního dítěte. In: *Předškolná výchova: celoštátný časopis pro rodičov, jasle a materské školy*, 69, 4 (14/15), s. 20–27. ISSN: 0032-7220
- VALIŠOVÁ, Alena, KASÍKOVÁ, Hana, BUREŠ, Miroslav (2011). *Pedagogika pro učitele*. 2. vyd. Praha: Grada. 456 s. ISBN 978-80-247-3357-9

10. | Vzorový tematický blok Kouzelný les

Věková skupina: 4–7 let

Délka realizace celého bloku aktivit: 45 minut

Téma: **Kouzelný les**

Pomůcky: interaktivní tabule, 3 tablety nebo vytištěná a rozstříhaná puzzle z předlohy (v různých náročnostech dle vzdělávacích potřeb dětí), vytištěný labyrint (v různých náročnostech dle vzdělávacích potřeb dětí) pro každé dítě na papír A4, tužky pro všechny děti, zelená a červená obruč pro pohybovou aktivitu, vytištěné obrázky zvířat (při nevyužití aplikace).

Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Kouzelný les – cvičení s pohádkou</p> <p><i>(aktivita 47)</i></p> <p>15 minut</p> <p>V této části jde o frontální řízenou práci určenou pro všechny děti, děti pracují stejným tempem, podle svých možností však mohou provádět jen některé cviky nebo mohou pohádku jen poslouchat (dítě, u kterého ještě neproběhla adaptace na MŠ, dítě s těžším tělesným postižením apod.).</p> <p>Učitelka může pohádku předem přečíst a nahrát (například na</p>	<p>Příprava:</p> <p>Děti se rozmístí po herně, položí se na záda. Ruce podél těla, nohy narovnané a uvolněné. Během pohádky provádějí dle instrukcí jógová cvičení.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dokázaly všechny děti zopakovat pohyb dle vzoru nebo instrukcí? ■ Umí děti koordinovat své pohyby? ■ Potřebují některé děti individuální pomoc? 	<p><i>Všechny děti si lehnou na zem a zavřou oči. Uvolněte nohy a ruce.</i></p> <p>Pohádka kouzelný les</p> <p><i>Povím vám pohádku o jednom kouzelném lese, kde žilo ... (povíme přesný počet přítomných dětí) dětí. Ale nebyly to obyčejné děti – byly začarované. Zavřete oči a poslouchejte, co budou děti dělat. Zkusíme je napodobit.</i></p> <p><i>Každé ráno, když se děti probouzí, dvakrát se zhluboka nadechnou a vydechnou, pak otevřou oči, protáhnou si ruce a nohy co nejvíce do dálky, zívnu si a posadí se do tureckého sedu.</i></p> <p><i>V tu chvíli se vždy promění v motýly.</i></p> <p><i>(z polohy turecký sed dáme paty k sobě, chytíme se za prsty u nohou a kolena hýbeme nahoru a dolů)</i></p> <p><i>Jako motýli si letí prohlédnout celý les, zda je všechno v pořádku a neděje se v lese nic zlého.</i></p> <p><i>V lese kontrolují liščí rodinku, která se prochází po mechu.</i></p> <p><i>(jdeme na všechny čtyři a „pyšně se procházíme“)</i></p> <p><i>Běžící divoké praxe a za ním malá mláďata (podsvinčata).</i></p> <p><i>(chůzi po čtyřech zrychlíme a při tom chrochtáme)</i></p>	<p>Rozvoj pozornosti a představivosti dítěte.</p> <p>Rozvoj porozumění mluvenému slovu.</p> <p>Rozvoj hrubé motoriky, protažení svalů.</p>

Téma: **Kouzelný les**

Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>záznamník mobilního telefonu). Pokud učitelka pustí pohádku ze záznamu, místo vyprávění se může soustředit na děti a individuálně se věnovat těm, které její pomoc potřebují. Pro audiozáznam je třeba zvolit vhodné, spíše pomalejší tempo, aby děti stihly provádět cviky a učitelka měla čas na opravu či pomoc jednotlivým dětem.</p> <p>Pokud je ve třídě dítě s SVP, které má asistenta, asistent pracuje individuálně s tímto dítětem. Zohledňujeme specifika SVP dětí. Např. pokud máme ve třídě dítě s malou znalostí vyučovacího jazyka, ukážeme mu obrázky s postavami z pohádky předem, naučíme ho slovní zásobu, aby bylo připravenější na činnost.</p>		<p><i>Tlupu zajíců, kteří si právě myjí čumáčky u studánky.</i> (jdeme do podřepu, ruce dáme pod bradu ohnuté směrem dolů a začneme si otírat nosy jako čumáčky)</p> <p><i>Starého medvěda, který si jde ke včelám pro med.</i> (pomalou chůzí se s bručením procházíme jako medvěd)</p> <p><i>Moudrou sovu, která odpočívá na své větvi.</i> (sedneme si do nízkého podřepu, vykulíme oči a zahoukáme jako sova)</p> <p><i>A brouka chrousta, který právě upadl na záda a nemůže se vyhrabat zpátky na všechny čtyři.</i> (lehneme si na záda, přikrčíme nohy, které si podržíme rukama a houpeme se na zádech ze strany na stranu)</p> <p><i>Vše bylo jako obvykle, když vtom motýli spatřili něco obrovského.</i> (vrátíme se do pozice „motýl“, vstáváme s roztaženýma rukama až nad hlavu a snažíme se co nejvíce protáhnout)</p> <p><i>Byla to dračí královna ze Zlaté skály, která letěla hledat poklad.</i> Když uviděla motýly, požádala je o pomoc a slíbila jim, že pokud se jim podaří poklad nalézt, dostanou odměnu. (roztáhneme ruce a „letíme“, při tom hodně dupeme a funíme)</p> <p><i>Motýly neváhali a letěli se zeptat všech zvířat v lese.</i> (opět se změním v motýly, jen už ne v pozici ve dřepu, ale ve stoje – pouze třepetáme rukama nahoru a dolů)</p>	

Téma: Kouzelný les			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Cílem není vyčlenit dítě s SVP, ale přizpůsobit činnost jeho potřebám. Pokud to zvládá, usilujeme o to, aby činnosti dělalo společně s ostatními dětmi.</p>		<p><i>Ptali se lišky, divokého prasete...</i></p> <p><i>(opakujeme všechna zvířata, která děti kontrolovala – provedeme vždy odpovídající pozici lišky, prasete, zajíce, medvěda, brouka chrousta)</i></p> <p><i>Poslední byla sova (pozice sovy), která motýly poslala ke stromu na kraji lesa, kde má své hnízdo straka zlodějka. (stoupneme si, vzpažíme a děláme strom)</i></p> <p><i>Motýli (pozice létající motýl) u ní poklad opravdu našli a předali ho dračí královně. Ta jim za odměnu dala krásnou knížku pohádek.</i></p>	
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Jak to bylo v kouzelném lese – kvíz</p> <p><i>(aktivita 48)</i></p> <p>5 minut</p> <p>Tento kvíz navazuje v aplikaci na pohádku <i>Kouzelný les</i>. Kvíz můžeme použít pro všechny děti, skupinu dětí nebo individuální práci s dítětem.</p> <p>Pokud kvíz nenavazuje bezprostředně po aktivitě „Kouzelný les – cvičení s pohádkou“, učitelka před kvízem</p>	<p>Děti sedí na židlích v půlkruhu před interaktivní tabulí nebo kolem tabletů, případně interaktivního monitoru. Jednotlivé kroky úlohy může pouštět učitelka nebo děti samy. Cílem je co nejvíce předat řídicí úlohu dětem.</p> <p>V aplikaci se spustí otázka a děti odpovídají. Děti mohou odpovídat hromadně, nebo může učitelka vyvolávat jednotlivé děti.</p> <p>Po označení každé odpovědi aplikace vyhodnotí odpověď smajlíkem. Výjimkou je první úkol, kde správnost odpovědi (počet dětí) potvrdí učitelka.</p> <p>Pokud zrovna nemáme k dispozici interaktivní zařízení, učitelka může dětem otázky z kvízu pouze přečíst a děti odpovídají.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dokázaly si děti vybavit a předat informace, které slyšely? 	<p><i>Děti, nyní si ověříme, jak dobře jste poslouchaly pohádku Kouzelný les. Naším úkolem bude odpovědět na několik otázek. Co se dělo v kouzelném lese?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Kolik dětí spalo v kouzelném lese? (odpověď individuální – dle počtu přítomných)</i> <i>2. V jaké zvíře se děti každé ráno proměňovaly? (v motýly)</i> <i>3. Vyjmenuj všechna zvířata, která děti kontrolovaly? (liška, prase divoké, medvěd, zajíc, chroust, sova)</i> <i>4. Jakou zvláštní bytost děti v lese uviděly? (dračí královnu)</i> <i>5. Co dělala dračí královna v lese? (hledala poklad)</i> <i>6. Jaké zvíře pomohlo dětem najít poklad? (sova)</i> <i>7. Kde děti našly poklad? (u straky zlodějky)</i> <i>8. Co dala dračí královna dětem za odměnu? (pohádkovou knížku)</i> 	<p>Rozvoj myšlení, paměti a schopnosti vybavit si informace a pracovat s nimi.</p> <p>Rozvoj komunikačních dovedností.</p> <p>Rozvoj technologické gramotnosti.</p>

Téma: Kouzelný les			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>znovu dětem pohádku pustí nebo přečte.</p> <p>Tato aktivita může být obtížnější pro některé děti – např. mladší děti, děti s narušenou komunikační schopností, těm je potřeba pomoci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Podářilo se dětem správně pracovat s interaktivním zařízením? 		
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Kouzelný les – interaktivní puzzle</p> <p>(aktivita 49)</p> <p>10 minut</p> <p>Děti mohou pracovat v menších skupinách na více tabletech nebo s papírovou podobou puzzle, střídat se, pomáhat si nebo můžeme aktivitu použít pro individuální práci s vybraným dítětem.</p> <p>Děti mohou pracovat v menších skupinách na více tabletech nebo s papírovou podobou puzzle, střídat se, pomáhat si nebo můžeme aktivitu použít pro individuální práci s vybraným dítětem.</p> <p>Pro děti např. s poruchami zraku</p>	<p>Jedná se o puzzle, které může být využito různými způsoby. Děti mohou pracovat v menších skupinách na více tabletech nebo s papírovou podobou puzzle, střídat se, pomáhat si nebo můžeme aktivitu použít pro individuální práci s vybraným dítětem.</p> <p>Puzzle má v aplikaci různou míru obtížnosti, kterou zvolíme dle věku a aktuálních možností dítěte. Děti si mohou samy zvolit náročnost úkolu a plnit jej opakovaně.</p> <p>Můžeme zvolit, zda se dětem na pracovní ploše objeví mřížka, do níž vkládají části obrázky, nebo zda bude plocha prázdná. To určuje náročnost úkolu.</p> <p>Alternativou pro práci s papírovou podobou obrázků je i úkol, kdy smícháme více rozstříhaných obrázků, necháme děti obrázky ve skupině roztřídit a složit. Děti mohou následně poskládané obrázky seřadit dle časové posloupnosti v pohádce.</p>	<p><i>Děti, vzpomínáte si na pohádku Kouzelný les?</i></p> <p><i>Postavy z pohádky jsou v tomto úkolu začarované. Jejich obrázky někdo rozstříhal a pomíchal. Umíte je zase správně složit?</i></p> 	<p>Rozvoj matematické pregramotnosti – analýza a syntéza, vnímání celku a jeho částí, orientace v ploše.</p> <p>Rozvoj představivosti.</p> <p>Rozvoj zrakového vnímání.</p>

Téma: Kouzelný les			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>volíme práci na interaktivní tabuli.</p> <p>Tento úkol je velmi vhodný pro děti s narušenou komunikační schopností nebo odlišným vyučovacím jazykem – jejich SVP nemá vliv na úspěšnost.</p>	<p>Je velice důležité vhodně stanovit obtížnost úkolu, aby nebyl pro dítě moc těžký a dítě mohlo být úspěšné.</p> <p>Při plnění aktivity puzzle je možné vždy posouvat pouze jeden dílek.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Podařilo se vhodně stanovit obtížnost úkolu? ■ Jaké strategie skládání děti používaly (nápomoc označení správného či špatného řešení, skládání rámečku, skládání hlavních postav apod.)? ■ Verbalizovaly děti své strategie skládání nebo komentovaly strategie ostatních dětí, a rozšiřovaly tak své způsoby řešení úkolu typu puzzle? 		
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Labyrint Kouzelný les – kreslení</p> <p>(aktivita 50)</p> <p>5–10 minut</p>	<p>Z aplikace vytiskneme labyrint, v němž se dračí královna snaží dostat k pokladu. Děti sedí u stolků a řeší úkol samostatně.</p> <p>Labyrint je vytvořen ve třech variantách náročnosti, podle individuálních potřeb dětí. Děti si mohou samy zvolit ze tří labyrintů, nebo jim je vybere podle obtížnosti učitelka, mohou také postupně vyplnit všechny tři pracovní listy (začít nejjednodušší variantou).</p> <p>Nejdříve si děti zkusí projet labyrint prstem, pak si vezmou tužku/pastelku a zaznamenají dráhu. Děti mohou dráhu zaznamenávat opakovaně – např. různými barvami (cílem je uvolnění ruky).</p>	<p><i>Děti, pamatujete si, jak jsme slíbili dračí královně najít poklad? Tak teď svůj slib dodržíme a pomůžeme jí.</i></p> <p><i>Každý z vás si vezme jeden list, tužku a sedne si ke stolu.</i></p> <p><i>Nejdříve zkuste najít cestu bludištěm tak, že si ji projedete pouze prstem. Pak vezměte tužku a nakreslete od dračí královny cestu, kterou se dostane ke svému pokladu.</i></p>	<p>Rozvoj orientace v ploše, pozornosti, paměti.</p> <p>Rozvoj zrakového vnímání.</p> <p>Rozvoj grafomotoriky – správný úchop tužky, uvolnění ruky.</p>

Téma: Kouzelný les			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
	<p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Našly všechny děti cestu k pokladu? ■ Vedly děti bludištěm jednu souvislou stopu správné cesty labyrintem, nebo se při neúspěchu vracely a zkoušely hledat správnou cestu (od začátku, od posledního místa, kde si byly jisté apod.)? 		
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Cesta kouzelným lesem – pohybová aktivita a kvíz</p> <p>(aktivita 55)</p> <p>10 minut</p> <p>Tuto aktivitu lze také plnit na tabletu individuálně s dítětem, v tom případě ale nepůjde o pohybovou aktivitu, a dítě bude pouze odpovídat, zda v lese zvíře bylo, či nebylo. Dítě s komunikačními obtížemi (např. výběrovým</p>	<p>Protože předcházející činnosti byly zaměřené na pozornost a svým charakterem spíše individuální, je poslední aktivita pohybová. Jejím cílem je opět spojit všechny děti. Činnost umožňuje nápodobu v řešení a zapojení všech dětí.</p> <p>Děti sedí uprostřed třídy před interaktivní tabulí tak, aby všechny viděly (na čáře, na lavičce). Na jedné straně třídy je zelený terč/obruč jako znamení ANO, na druhé straně červený terč/obruč jako znamení NE.</p> <p>Činnost umožňuje nápodobu v řešení a zapojení všech dětí, takže i dítě, které nezná správnou odpověď, může být díky nápodobě ostatních úspěšné.</p> <p>Pro tuto aktivitu nemusíme použít interaktivní variantu a obrázky zvířat z aplikace. Učitelka může mít vlastní obrázky zvířat, které dětem ukazuje nebo může zvířata pouze jmenovat.</p>	<p><i>Děti, zatímco jste hledaly cestu ve svých bludištích, pracovala jsem na interaktivní tabuli s ... (jméno dítěte/děti).</i></p> <p><i>Vyznačili jsme pro dračí královnu cestu labyrintem, ale ještě potřebujeme vaši pomoc, protože máme na cestě lesem poslední úkol: určit, která zvířata v kouzelném lese byla, a která nebyla. Teprve potom bude moci dračí královna získat svůj poklad.</i></p> <p><i>Sedněte si na čáru. Vaším úkolem bude odpovědět, zda zvíře, které na cestě potkáme, v kouzelném lese bylo, nebo nebylo.</i></p> <p><i>Pokud uvidíme zvíře, které v lese bylo, poběžíte na stranu k zelenému terči (obruči).</i></p> <p><i>Pokud uvidíme zvíře, které v lese nebylo, poběžíte na stranu k červenému terči (obruči).</i></p>	<p>Rozvoj paměti.</p> <p>Rozvoj schopnosti vybavit si informace a pracovat s nimi.</p> <p>Reakce pohybem na signál.</p> <p>Rozvoj orientace v prostoru.</p>

Téma: Kouzelný les			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
mutismem) může odpovídat pouze pokýváním hlavy.	<p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Zapojily se do aktivity všechny děti? ■ Pamatovaly si děti, která zvířata byla v Kouzelném lese? ■ Dokázaly děti spojit odpověď s pohybem? 		

11. | Vzorový tematický blok Žabí školka

Věková skupina: 5–6 let

Délka realizace celého bloku aktivit: 45 minut

Téma: Žabí školka			
Pomůcky: interaktivní tabule nebo tablety, vytištěný pracovní list, různě velké obruče pro pohybovou aktivitu (cca 10), obrázky pro neinteraktivní verze činností.			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Pohádka Žabí školka – poslech</p> <p>(aktivita 42)</p> <p>10 minut</p> <p>Jde o frontální řízenou aktivitu určenou pro všechny děti.</p> <p>Zohledňujeme specifika dětí s SVP. Např. pokud máme ve třídě dítě s malou znalostí vyučovacího jazyka, ukážeme mu obrázky s postavami z pohádky předem, naučíme ho slovní zásobu, aby bylo připravenější na poslech.</p> <p>Dítě s ADHD může mít problém s udržením pozornosti – tomuto</p>	<p>Příprava:</p> <p>Děti se rozmístí po herně, sednou si (na koberec, na polštářky, sedací pytle apod.) do pohodlné pozice a budou poslouchat pohádku. Pohádku čte učitelka. Pokud si zvolíme pouze tuto činnost, lze ji více rozvinout. Na konci pohádky jsou příklady otázek, které můžeme klást dětem, abychom v nich rozvíjeli jejich sociální kompetence a empatii. V tomto případě je z organizačního hlediska příhodné, aby děti při poslechu pohádky seděly v kruhu.</p> <p>Návrhy na otázky rozvíjející téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Jak se žabka cítila, když zjistila, že se od ostatních odlišuje svým ocáskem? ■ Co myslíte, že by žabce pomohlo? ■ Co by mohli udělat kamarádi pro to, aby se cítila dobře? ■ Už jste se také někdy cítily nepříjemně, protože jste se odlišovaly od ostatních dětí? Co vám pomohlo? ■ Co bychom mohli udělat my, aby se náš kamarád (jméno dítěte) cítil dobře? (S dětmi např. můžeme rozvinout diskusi o potřebách dítěte s SVP, které ve třídě dnes není a které potřebuje v určité oblasti podpořit od dětí ve třídě. Cílem je, aby se děti učily vnímat, rozumět a respektovat potřeby všech ve 	<p><i>Děti, uslyšíte pohádku o žabí školce. Nejprve si ale najděte místo na koberci a pohodlně se usadte. Poslouchejte pozorně, protože nás po pohádce budou čekat úkoly.</i></p> <p>Pohádka Žabí školka</p> <p><i>Jednoho dne přišla malá žabka ze školky domů, kde na ni čekala její babička. Žabka hned začala babičce vyprávět, jaký hezký den prožila ve školce. „Babičko, dnes jsme měli ke svačině spoustu dobrých mušek a moc mi chutnaly. Chytala jsem je svým jazykem a byla to velká zábava. Pak jsme měli hodinu kvákání u rybníka a zažili jsme velké dobrodružství, když nás začal honit čáp. A já jsem si při tom šlápla na ocásek.“</i></p> <p><i>Babička se usmála a pohládila malou žabku. Žabka se zamyslela a zesmutněla. Babička zpozorněla a žabka pokračovala: „Babičko, a jak to, že ostatní žabky už nemají ocásek, a já ho mám?“</i></p> <p><i>Babička tedy začala vyprávět: „To je tak, milá žabičko. Nejdřív jsi byla malé vajíčko ve vodě, pak se z tebe stal pulec. Pulec je podobný malé rybce, která má ocásek. Když jsi povyrostla, narostly ti zadní nohy a plíce, abys mohla dýchat na souši. A když ti narostly i přední nohy, začala jsi skákat. Většinou žab, když vyrostou, ocásek upadne. Někdy ale ocásek může zůstat, jako se to stalo tobě. To neznamena, že bys byla horší než ostatní žabky.</i></p>	<p>Rozvoj pozornosti a představivosti.</p> <p>Rozvoj porozumění mluvenému slovu.</p> <p>Rozvoj sociálních dovedností a empatie.</p>

Téma: Žabí školka			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>dítěti najdeme místo blízko nás, můžeme ho lehkým dotykem na zádech mezi lopatkami zklidnit.</p>	<p>skupině, abychom posilovali společenství dětí, jejich pozitivní vnímání svých spolužáků, jejich potřeb. Dítě se učí rozeznávat emoce u pohádkové bytosti. Dále hledat tyto emoce ve své zkušenosti a způsoby, jak se se situací vyrovnalo. Následně vedeme děti k vcítění se do situace dítěte ve třídě, k hledání způsobů, jak mu pomoci.)</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Porozuměly děti pohádce? ■ Jak děti reagovaly na skutečnost, že se žabka odlišovala svým ocáskem? ■ Dokázaly se děti vcítit do žabky? ■ Umní děti přijímat odlišnosti? ■ Dokázaly si děti naslouchat a povzbudit se? ■ Podněcovala jsem děti dostatečně? ■ Využila jsem postřehů dětí a dostatečně je rozvinula? ■ Nepodporovala jsem nevědomky v dětech vznik předsudků upozorněním na odlišnost žabky (resp. dítěte v naší třídě nebo MŠ)? Nepoužívala jsem nevědomky slova jako „cizí, jiný, normální, my – ona/on“, která vedou k vnímání rozmanitosti a našich odlišností jako něčeho negativního, vyčleňují, stigmatizují a podporují vznik předsudků u dětí? 	<p><i>Každý z nás je v něčem odlišný, kdybychom byli všichni stejní, byla na světě hrozná nuda.“ Malá žabka už nebyla smutná a začala se smát.</i></p> <p><i>Byla ráda, že jí to babička vysvětlila.</i></p> <p>Otázky k pohádce:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Jak se žabka cítila, když zjistila, že se od ostatních odlišuje svým ocáskem? ■ Co myslíte, že by žabce pomohlo? ■ Co by mohli udělat kamarádi pro to, aby se cítila dobře? ■ Už jste se také někdy cítily nepříjemně, protože jste se odlišovaly od ostatních dětí? Co vám pomohlo? ■ Co bychom mohli udělat my, aby se náš kamarád (jméno dítěte) cítil dobře? 	
			

Téma: Žabí školka			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Žabí školka – kvíz</p> <p>(aktivita 43)</p> <p>5 minut</p> <p>Tento kvíz navazuje v aplikaci na pohádku <i>Žabí školka</i>. Kvíz můžeme použít pro všechny děti, skupinu dětí nebo individuální práci s dítětem.</p> <p>Pokud kvíz nenavazuje bezprostředně na pohádku <i>Žabí školka</i>, učitelka před kvízem znovu dětem pohádku pustí nebo přečte.</p> <p>Tato aktivita může být obtížná pro některé děti – např. děti s narušenou komunikační schopností, děti s ADHD (mohou vykřikovat odpovědi za ostatní). Některé děti mohou mít problém s empatií.</p>	<p>Děti sedí v půlkruhu před interaktivní tabulí nebo kolem jiného interaktivního zařízení (tablet, monitor). Jednotlivé kroky úlohy může pouštět učitelka nebo děti samy. Cílem je co nejvíce předat řídicí úlohu dětem. V aplikaci se spustí otázky a děti odpovídají. Děti mohou odpovídat hromadně nebo může učitelka vyvolávat jednotlivé děti. Úkol má v aplikaci dva kroky v řešení:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zobrazí se otázka pro děti a děti mají možnost bez jakékoli nápovědy odpovídat podle toho, co si zapamatovaly. Učitelka jim nemusí potvrdit správnost odpovědi (poděkuje za odpověď), ale nabídne jim druhou část úkolu, kdy děti ke správné odpovědi dojdou samy. 2. Při dalším kliknutí na „pokračovat“ se zobrazí několik obrázků s možnými odpověďmi. Děti vyberou svou odpověď. Aplikace vyhodnotí, zda děti odpověděly správně, a podle toho jim ukáže příslušný emotikon (usmívající se nebo smutný smajlík). <p>Toto řešení úkolu umožňuje pokročilejším dětem uplatnit své schopnosti v prvním kroku úkolu a ve druhém kroku mohou děti s SVP vybírat správnou odpověď z nabídky, aby měly také příležitost se zapojit a být úspěšné. Společně tak děti vyřeší úkoly a budou se zapojoovat do společné práce dle svých schopností a dovedností.</p> <p>Pokud nemáme k dispozici interaktivní zařízení, učitelka může dětem otázky z kvízu pouze přečíst a děti odpovídají.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dokázaly si děti vybavit a předat informace, které slyšely? 	<p><i>Děti, nyní si ověříme, jak dobře jste poslouchaly pohádku Žabí školka. Naším úkolem bude odpovědět na několik otázek, co se dělo v žabí školce:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Co měly žabky ke svačině? (mušky)</i> 2. <i>Jaké dobrodružství zažily žabky u rybníka? (honil je čáp)</i> 3. <i>Proč byla malá žabka smutná? (měla ocásek)</i> 4. <i>Kdo poučil malou žabku o tom, jak vyrostla? (babička)</i> 5. <i>Je důležité, aby žábě upadl ocásek? (ne)</i> 	<p>Rozvoj kognitivních dovedností – myšlení, paměti a schopnosti vybavit si informace a pracovat s nimi.</p> <p>Rozvoj vyjadřovacích schopností.</p> <p>Rozvoj sociálních dovedností.</p> <p>Rozvoj informačně technologické gramotnosti.</p>

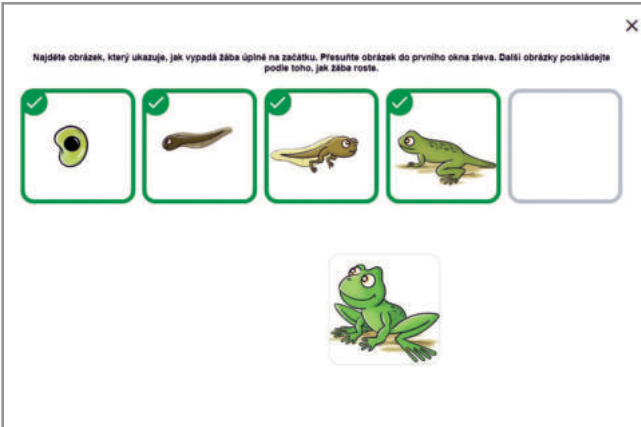

Téma: Žabí školka			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dokázaly se děti vžít do zkušenosti žabky, prokázat empatii, uvažovat o tom, jak pomoci žabce, a případně uvažovat o konkrétní pomoci pro jiné dítě ve třídě? ■ Dokázaly děti správně pracovat s interaktivní tabulí, popř. jiným interaktivním zařízením? ■ Pochopily děti víceřadové instrukce? 		
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Na čápa a žáby – pohybová hra</p> <p><i>(aktivita 44)</i></p> <p>10 minut</p> <p>Tato aktivita je pohybová a zároveň prosociální a je určena všem dětem, nepotřebujeme pro ni interaktivní zařízení.</p> <p>Pokud máme ve třídě dítě s tělesným postižením, pro které je těžké udržet rovnováhu a být s ostatními v malé obruči, necháme závěrem obručí více, aby všechny děti měly příležitost se vejít do obruče.</p>	<p>Aktivita se odehrává na koberci v herní části třídy nebo v tělocvičně. Budeme potřebovat několik obručí, které rozmístíme do prostoru, a ozvučná dřívka (lze místo nich vytleskávat rukama). Děti se promění v žabky a skáčou po koberci. Učitelka bude čáp, svůj pohyb doprovází hrou na ozvučná dřívka. Učitelka hraje pomalu, což signalizuje, že žabky (děti) jsou v bezpečí. Jakmile začne hrát rychle, znamená to, že čáp se vydává na lov a žabky se musejí rychle schovat do svých domečků – obručí, kam na ně čáp nemůže.</p> <p>Postupně celou hru opakujeme, s každým kolem ubíráme určitý počet obručí – žabkám (dětem) nezbude nic jiného, než aby se vždy vešlo co nejvíce žabek do obruče a mohly se zachránit všechny. Na závěr necháme jen jednu obruč. Žabky, které se nevejdou do obruče, mohou žabky v obruči zachránit tím, že je drží za ruce.</p> <p>Pro větší úspěšnost dětí je vhodné zvolit různé velikosti obručí a na konci hry nechat největší obruč, aby se do ní vešlo co nejvíce dětí.</p> <p>Snažíme se celou hru vést tak, aby děti rozuměly pravidlům, pomáhaly si a mohly se zachránit všechny.</p> <p>Některé děti možná nebudou chtít být záměrně zachráněny a nechají se schválně chytit čápem – tyto děti „schováme do čapí spíže“ a necháme poté</p>	<p><i>Děti, teď si zahrajeme hru Na čápa a žáby.</i></p> <p><i>Já budu čáp a vy se proměníte v žabky. Budu se vás snažit chytit a sníst.</i></p> <p><i>Když čáp chodí pomalu, znamená to, že je sytý a vám žádné nebezpečí nehrozí. Můžete si tedy skákat, jak chcete. Když však čáp zrychlí svůj krok, vyrazí na lov a vaším úkolem je zachránit se. Před čápem se můžete schovat do svých domečků, obručí, kam na vás už nemůže. Není to ale tak jednoduché, čáp každé kolo odebere jednu obruč, a domečků tak bude čím dál tím méně.</i></p> <p><i>Žabky drží vždy pospolu, a tak je i vaším úkolem, aby se zachránilo co nejvíce žabek. Můžete si navzájem pomáhat například tím, že kamarádovi, který se nevejde do obruče, podáte ruku. Společně se chytíte za ruce, a on tak bude zachráněn.</i></p> <p><i>Pokud vás ale čáp chytí, zavře vás do své „čapí spíže“, odkud již není úniku.</i></p>	<p>Rozvoj spolupráce a prosociálního chování.</p> <p>Rozvoj hrubé motoriky: orientace v prostoru, pohybová reakce na signál, rovnováha.</p>

Téma: Žabí školka			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
	<p>sedět na okraji koberce či na lavičce, aby ostatním nepřekážely, ale mohly pozorovat děj. Potom je potřeba přesně stanovit „čapí spíž“ (roh koberce, lavička), aby děti, jež jsou chycené, věděly, kde mají být, a nepřekážely ostatním, které jsou ještě ve hře. Z "čapí spíže" mohou pozorovat děj.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dokázaly děti během hry spolupracovat? ■ Objevilo se ve třídě dítě, se kterým nechtěl nikdo být v obruči, pomoci mu? ■ Vnímaly děti změnu tempa a adekvátně na ni reagovaly? 		
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Žabka – pracovní list, kreslení</p> <p>(aktivita 45)</p> <p>1. Žabka chytá mouchu</p> <p>2. Žabka skáče po kamenech</p> <p>10 minut</p> <p>K této činnosti pro většinu dětí nepotřebujeme interaktivní zařízení, děti plní vytištěné pracovní listy samostatně u stolečků.</p>	<p>Dětem vytiskneme z aplikace pracovní list se dvěma úkoly.</p> <p>Zvolíme si ze dvou variant obtížnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lehčí varianta úkolu: Dítě obkresluje stopu podle předkreslené předlohy. 2. Těžší varianta úkolu: Dítě vede stopu samo podle návodného příkladu. <p>Nejprve mohou trénovat cestu žabky prstem, poté vedou stopu tužkou/pastelkou. Ideální je, když děti dráhu žabky opakují vícekrát dokola.</p> <p>Dbáme na správný úchop tužky.</p> <p>Pracovní list můžeme rozdělit na dvě části a každou část dětem zvětšit na jeden list papíru.</p> <p>Pro lepší uvolnění ruky lze tento úkol plnit také na interaktivní tabuli.</p>	<p><i>Děti, společně jsme slyšeli pohádku o žabí školce. Vzpomenete si, čím se žáby žijí? A jak se pohybují? My si teď rukou ukážeme, jak se žabky pohybují. Vyskočí nahoru a dolů, nahoru a dolů. (vedeme s dětmi pohyb rukou a několikrát opakujeme)</i></p> <p><i>Nyní si každý vezme pracovní list a tužku a půjde si sednout ke stolečku.</i></p> <p><i>Co vidíte na pracovním listu?</i></p> <p><i>Jaký myslíte, že bude váš úkol?</i></p>	<p>Rozvoj grafomotoriky.</p> <p>Uvolnění ruky.</p> <p>Správný úchop tužky.</p>

Téma: Žabí školka			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
Dítě s SVP (např. se zrakovým postižením) může úkol plnit na interaktivní tabuli, kde dobře uvidí.	Otázky pro reflexi: <ul style="list-style-type: none"> ■ Mají všechny děti správný úchop tužky? ■ Mají děti dostatečně uvolněnou ruku pro budoucí psaní? ■ Dokázaly děti vést plynulou stopu? 		
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
Jak žabka rostla – řazení <i>(aktivita 46)</i> 10 minut Jde o interaktivní úkol, který navazuje na informace uvedené v pohádce <i>Žabí školka</i> . Úkol mohou plnit děti společně při frontální činnosti na interaktivní tabuli, ve skupinách na tabletech nebo individuálně. Děti s SVP, které úkol nezvládnou, mohou při společné frontální činnosti pozorovat správné řešení. Např. pro nadané děti můžeme použít	V aplikaci se zobrazí obrázky s pěti stadii vývoje žáby od vajíček, přes pulce, až po dospělé žabu. Děti musí správně určit pořadí vývoje. Snažíme se, aby děti co nejvíce komentovaly, co vidí na obrázcích. Během plnění úkolu si s dětmi povídáme o jednotlivých stadiích vývoje žáby. Pod obrázky máme za sebou pět očíslovaných prázdných rámečků, do kterých přetahujeme jednotlivé obrázky ze života žáby. <ol style="list-style-type: none"> 1. Lehčí varianta úkolu: Dětem se zobrazí najednou všechny obrázky. Děti mají začít vlevo a najít počátek vývoje žáby. Průběžně po zařazení každého obrázku do rámečku se nad rámečkem objevuje zelené označení (obrázek je na správné pozici), nebo červené označení (obrázek je chybně v pořadí). 2. Těžší varianta úkolu: Dítěti náповědu předem neukazujeme. Nezobrazí se mu všechny obrázky najednou, ale ukazují se po jednom a ono je přiřazuje do rámečků. Dítě také hned neví, zda odpovědělo správně. Veselý nebo smutný emotikon se ukáže pouze k celému řešení po přiřazení všech pěti obrázků do rámečků. Dítě má možnost obrázky přesouvat, pokud je potřebuje během řešení úkolu přeuspořádat. Pokud dítě v úkolu neuspělo, 	<i>Děti, v pohádce Žabí školka jsme se dozvěděli, jak přichází na svět žába a jak postupně roste. Tento úkol prověří, jak jsme dávali pozor.</i> <i>Vaším úkolem bude seřadit obrázky za sebou podle toho, jak žába roste, než se z ní stane dospělá žába.</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lehčí varianta úkolu: Najděte obrázek, který ukazuje, jak vypadá žába úplně na začátku. Přesuňte obrázek do prvního okna zleva. Další obrázky poskládejte podle toho, jak žába roste. 2. Těžší varianta úkolu: Postupně se ti budou ukazovat obrázky toho, jak se proměňuje žába, když roste. Pokus se odhadnout, do kterého políčka obrázek patří. Na konec budeš mít ještě možnost obrázky přerovnat. Pak klikni na tlačítko KONEC a uvidíš, jestli jsi obrázky seřadil/a správně. 	Rozvoj myšlení. Rozvoj schopnosti vybavit si informace a pracovat s nimi.

Téma: **Žabí školka**

Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>ještě těžší variantu – děti mohou vývojový cyklus žáby nakreslit.</p>	<p>musí samo přijít na to, kde udělalo chybu, a opravit ji.</p> <p>Když mají děti úkol natrénovaný v aplikaci, můžeme si příště ověřit, nakolik si informace pamatují. Obrázky s vývojovými stadii žáby a pod nimi pět prázdných rámečků jim můžeme vytisknout jako pracovní list – děti spojují obrázek se správným pořadím rámečku.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Pochopily děti vývojový cyklus života žáby? ■ Dokázaly děti seskládat obrázky zleva doprava? 		

12. | Vzorový tematický blok Jak se oblékáme, když...

Věková skupina: 3–4 roky

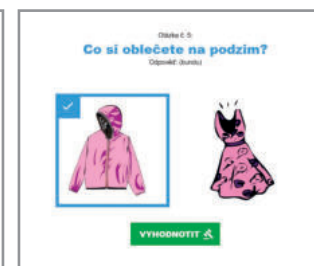
Délka realizace celého bloku aktivit: 45 minut

Téma: Jak se oblékáme, když...

Pomůcky: interaktivní tabule nebo vytištěné obrázky čtyř ročních období a různých druhů oblečení, alespoň 1 tablet, vytištěný text písně s notovým zápisem.

Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Jak se oblékáme, když... – ranní kruh</p> <p><i>(aktivita 51)</i></p> <p>10 minut</p> <p>Jde o frontální řízenou aktivitu určenou pro všechny děti.</p> <p>Pro některé děti může být tato aktivita náročná na udržení pozornosti (např. dítě s ADHD) – může nám pomoci ukazovat obrázky.</p> 	<p>Příprava:</p> <p>Jedná se o úvodní aktivitu pro všechny děti k tematickému celku „Jak se oblékáme, když...“</p> <p>Pokud budeme používat aplikaci, sedneme si s dětmi do půlkruhu před interaktivní tabulí, případně v menších skupinkách kolem jiného interaktivního zařízení. V případě, že nepracujeme s interaktivní tabulí, si sedneme s dětmi do kruhu na koberec.</p> <p>Za použití čtyř ilustračních obrázků (v aplikaci nebo vytištěných z aplikace) si s dětmi povídáme o čtyřech ročních obdobích (jaro, léto, podzim, zima). Popíšeme si, jaké počasí je v daném období a jak se správně obléci. Při diskusi je vhodné použít obrázky různých druhů oblečení.</p> <p>Pro některé děti může být toto téma obtížné, můžeme začít diskusi popisem dnešního počasí a tím, v jakém oblečení dnes děti přišly do mateřské školy.</p> <p>Snažíme se děti co nejvíce zapojit do konverzace, klademe otázky. Děti, kterým se nebude chtít mluvit, nenutíme, mohou jen poslouchat.</p> <p>Aktivitu můžeme proložit tím, že si děti mohou stoupnout a za pomoci těla ukazovat, že svítí sluníčko, prší, fouká vítr apod.</p>	<p><i>Děti, podívejte se z okna, jaké je dnes venku počasí?</i></p> <p><i>A víte, jaké je teď roční období? (někdo z dětí možná ví)</i></p> <p><i>Věděly byste, kolik máme ročních období a jak se jmenují?</i></p> <p><i>Máme celkem čtyři roční období – jsou to jaro, léto, podzim, zima. (společně opakujeme s dětmi znovu)</i></p> <p><i>Jaké počasí je na jaře/v létě/na podzim/v zimě?</i></p> <p><i>Jak se máme a jaře/v létě/na podzim/v zimě správně obléknout, aby nám bylo dobře?</i></p> <p><i>Dnes si o nich budeme povídat a naučíme se, jak se máme správně oblékat, aby nám bylo dobře.</i></p> 	<p>Rozvoj myšlení a představivosti.</p> <p>Rozvoj slovní zásoby.</p> <p>Rozvoj komunikačních dovedností.</p>

Téma: Jak se oblékáme, když...			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
	<p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Jaké mají děti informace o čtyřech ročních obdobích? ■ Vědí děti, jaké počasí se váže k jednotlivým obdobím? ■ Dokáží děti pojmenovat, co je na obrázcích? ■ Vědí děti, jak se správně oblékat? 		
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Jak se oblékáme, když... – kvíz</p> <p>(aktivita 52)</p> <p>10 minut</p> <p>Jde o interaktivní úkol, který mohou plnit děti najednou prostřednictvím interaktivního zařízení, ve skupině na tabletu, nebo individuálně pod vedením učitelky/asistenta.</p> <p>Aktivitu můžeme použít u dítěte s komunikačními obtížemi nebo dítěte s odlišným mateřským jazykem pro rozvoj slovní zásoby.</p>	<p>Hlavním úkolem je přiřadit vhodné oblečení k danému ročnímu období.</p> <p>Děti se mohou střídát po každém kusu oblečení nebo po ročním období.</p> <p>Lze zvolit i verzi bez interaktivního zařízení, kdy si vytiskneme obrázky čtyř ročních období a různých druhů oblečení. Děti budou mít za úkol oblečení třídit a přiřazovat ho k ročním obdobím.</p> <p>Při individuální práci s dítětem se snažíme, aby dítě aktivitu co nejvíce komentovalo, aby zdůvodnilo svoji volbu a pojmenovalo druh oblečení. Může také určovat jeho barvu.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Umí děti přiřadit vhodné oblečení k vybranému ročnímu období? ■ Budou děti umět tyto poznatky aplikovat v praxi při oblékání? ■ Dokáží děti pojmenovat jednotlivé kusy oblečení? 	<p><i>Děti, povídali jsme si o tom, jaká známe roční období a jak se správně oblékat.</i></p> <p><i>Ted' nás čeká další úkol.</i></p> <p><i>Podle obrázku ročního období máme vybrat, které oblečení si vezmeme na sebe, aby nám nebylo ani horko, ani zima. Když přiřadíme oblečení správně, objeví se veselý smajlík. Když se ukáže smutný, nezvolili jsme správně a musíme zkusit jiné oblečení.</i></p>	<p>Rozvoj myšlení a představivosti dítěte.</p> <p>Rozvoj přiřazování.</p> <p>Rozvoj slovní zásoby.</p>

Téma: Jak se oblékáme, když...			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Obleč si sám – kvíz</p> <p>(aktivita 53)</p> <p>10 minut</p> <p>Aktivita navazuje na diskuzi s dětmi o ročních obdobích a vhodném oblečení v závislosti na proměnách počasí. K této aktivitě potřebujeme interaktivní zařízení – nejvhodnější je práce dětí ve skupinkách u tabletu nebo individuální práce s jedním dítětem.</p> <p>Na aktivitu můžeme navázat např. diskuzí na téma: „Co se může stát, když se špatně oblečeme?“</p>	<p>Děti sedí v půlkruhu před interaktivní tabulí nebo kolem jiného interaktivního zařízení (tablet, monitor). Jednotlivé kroky úlohy může pouštět učitelka nebo děti samy. Cílem je co nejvíce předat řídicí úlohu dětem.</p> <p>V aplikaci se spustí kvíz a děti odpovídají. Děti mohou odpovídat hromadně nebo může učitelka vyvolávat jednotlivé děti.</p> <p>Nejdříve se ukáže obrázek znázorňující určité počasí a roční období. Děti střídavě oblékají holčičku nebo chlapečka podle počasí, které je na obrázku.</p> <p>Aktivita probíhá formou kvízu, tzn. děti vždy vybírají ze tří možných řešení (tři různé kusy oblečení). Učí se nebo si opakují jednotlivé druhy oblečení. Zkoušejí zdůvodnit svou volbu.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dokáží děti rozpoznat různé druhy oblečení? ■ Chápou děti vztah mezi měnícím se počasím a oblečením? 	<p><i>Děti, společně jsme si povídali o tom, jak je důležité umět se dobře obléknout.</i></p> <p><i>Nyní budeme oblékat chlapečka nebo holčičku.</i></p> <p><i>Pokuste se je obléci tak, aby jim v počasí, které vidíte na obrázku, bylo dobře.</i></p> <p><i>Když se bude chlapeček nebo holčička cítit v oblečení dobře, ukáže se vám smajlík. Když se bude smajlík mračit, musíme to zkusit ještě jednou a najít jim správné oblečení.</i></p> 	<p>Rozvoj myšlení a představivosti dítěte.</p> <p>Rozvoj přiřazování.</p>
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Kalhoty, boty, mikina, bunda – písnička</p> <p>(aktivita 54)</p> <p>5 minut</p>	<p>Děti se naučí na melodii písničky <i>Hlava, ramena, kolena, palce</i> zpívat krátkou písničku o posloupnosti oblékání v zimě. Písničku můžeme s dětmi zpívat na koberci jako rozcvičku nebo v šatně, když se oblékají a chystají ven.</p> <p>Zpěv doprovázíme pohybem – při zpěvu předvádíme, jak si dané části oblečení oblékáme.</p>	<p><i>Děti, víte, co všechno si musíte v zimě obléci, aby vám venku nebyla zima? Společně si teď zazpíváme písničku Kalhoty, mikina, bunda, boty, a tím si to zopakujeme, abychom na nic nezapomněli.</i></p> <p><i>Text:</i></p> <p><i>Kalhoty, (předvádíme, že si natahujeme kalhoty)</i></p>	<p>Rozvoj paměti.</p> <p>Rozvoj představivosti.</p>

Téma: Jak se oblékáme, když...			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>K této činnosti nepotřebujeme interaktivní zařízení, je vhodná pro všechny děti najednou.</p> <p>Některé děti mohou plnit jen část aktivity – např. s tělesným postižením mohou pouze zpívat, jiné děti, které mají obtíže při zpěvu, mohou s ostatními jen ukazovat.</p>	<p>Písničku můžeme opakovat dokola, začít od pomalého tempa a postupně ji zrychlovat. Můžeme ji zpívat od nižších do vyšších poloh.</p> <p>Text písně lze modifikovat dle ročního období – na podzim místo bot „holinky“ apod.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dokázaly děti správně určit, kam se daný kus oblečení obléká? ■ Dokázaly děti při aktivitě zrychlovat a správně koordinovat pohyb? 	<p><i>mikina, (zvedneme ruce nahoru)</i></p> <p><i>//:bunda, boty, :// 3x (bunda – zapínáme si zip odspoda nahoru, boty – předvádíme, že se obouváme)</i></p> <p><i>kalhoty, mikina, bunda, boty,</i></p> <p><i>čepice, (nasazujeme si čepici)</i></p> <p><i>šála, (motáme si šálu kolem krku)</i></p> <p><i>rukavice. (ukážeme před sebe obě dlaně s roztaženými prsty)</i></p>	

13. | Vzorový tematický blok Poznej zvířata v ZOO

Věková skupina: 4–6 let

Délka realizace celého bloku aktivit: 50–55 minut

Téma: **Poznej zvířata v ZOO**

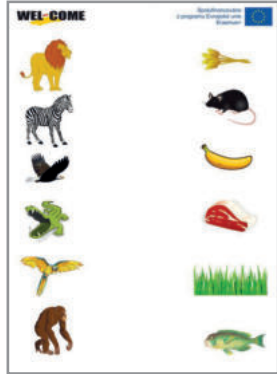
Pomůcky: interaktivní tabule nebo tablety, vytištěný pracovní list, čepice ředitele v ZOO, obrázky zvířat pro pohybovou hru, lavička pro pohybovou hru, smajlíci/značky označující správné a nesprávné řešení (na pohybovou hru).

Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Pohádka O lvu a myšce – poslech</p> <p>(aktivita 59)</p> <p>10 minut</p> <p>Jde o frontální řízenou aktivitu určenou pro všechny děti.</p> <p>U dětí s narušenou komunikační schopností či jinou SVP uplatňujeme individuální přístup – dbáme na správný řečový vzor, poskytneme dítěti dostatečný časový prostor na vyjádření myšlenky atp.</p> <p>U dětí s OMJ či s horším porozuměním mluvené řeči předem vytiskneme obrázky</p>	<p>Příprava:</p> <p>Aktivita je koncipována do ranního kruhu, kdy si děti sednou do kruhu na koberec a společně si poslechnou pohádku <i>O lvu a myšce</i>.</p> <p>Poté učitelka klade otázky týkající se textu a děti na ně odpovídají.</p> <p>Otázky k pohádce:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Jaká zvířata se objevují v pohádce? ■ Byla ta zvířata hodná nebo zlá? ■ Které zvíře bylo silné? ■ Které bylo slabší? ■ Které zvíře pomohlo tomu druhému? ■ Jaké ponaučení vyplývá z příběhu? <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dokázaly děti bez vyrušování vyslechnout celou pohádku? ■ Pamatovaly si děti děj pohádky a dokázaly odpovědět na otázky? ■ Věděly děti, jaké ponaučení vyplývá z pohádky? 	<p><i>Děti, přečtu vám pohádku O lvu a myšce. Dobře poslouchejte, co se s nimi stalo, protože pak se vás na to zeptám.</i></p> <p>Pohádka O lvu a myšce</p> <p><i>Lev, král všech zvířat, si rád po dobrém obědě zdřímnul ve stínu džungle. Jak tak spal, přiběhla šedá myška a koncem ocasu polechtala lva pod nosem. Lev zařval strašným hlasem a hledal kolem sebe nepřitele, který ho vyrušil v sladkém spánku. Když spatřil pod keřem malou myš, chytil ji do spárů, že ji hned sežere.</i></p> <p><i>„Prosím, počkej, nejmocnější z říše zvířat,“ zapištěla myška. „Nezabíjej mě! I když jsem maličká, můžu ti jednou dobře posloužit. Vždyť co z toho budeš mít, když mě teď zabiješ?“</i></p> <p><i>Lev nevěřicně zavrtěl hlavou, ale protože už měl lepší náladu, slítoval se nad myškou a pustil ji.</i></p> <p><i>„Tak si běž, ty trpaslíku, a rychle, než si to rozmyslím!“ zavrčel lev a myš se rozběhla co nejrychleji pryč.</i></p> <p><i>Pár dní nato se v džungli objevili lovci. Rozmístili pasti po lese a už se těšili na dobrý lov.</i></p> <p><i>Jednoho dne spěchal lev ze své ranní obchůzky a ne všiml si pasti, kterou tam lovci nastražili. Zamotal se do ní a nemohl se dostat ven. Bránil se,</i></p>	<p>Rozvoj pozornosti a představivosti.</p> <p>Rozvoj porozumění mluvenému slovu.</p> <p>Rozvoj sluchového vnímání.</p>

Téma: Poznej zvířata v ZOO			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
z pohádky, které dětem ukážeme a pojmenujeme si je.		<p><i>jak mohl, snažil se síť protrhnout, ale ta byla příliš pevná. Vzdal to, sedl si a smutně čekal na svůj konec. Všechna zvířata, co šla kolem, jen zakroutila hlavou a neodvážila se mu pomoci, naopak raději rychle spěchala pryč, protože lovci byli jistě nedaleko. Pouze malá šedá myška se prodírala skrz trávu, aby dodržela svůj slib, který tenkrát lvovi slíbila.</i></p> <p><i>„Och, škoda, že si taková malá a slabá,“ skučel lev. „Ty mi jistě pomoci nemůžeš!“</i></p> <p><i>Myš však nečekala ani chvíličku a pustila se silnými zoubky do sítě. Vyhryzala do ní takovou díru, že lev se skrz ni snadno dostal na svobodu. Myška mu na rozloučenou zamávala ocáskem a rychle zmizela v trávě.</i></p> <p><i>Lev byl rád, že je živ a zdrav. Věděl, že za svůj život vděčí malé myšce.</i></p> <p>Otázky k pohádce:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Jaká zvířata se objevují v pohádce? ■ Byla ta zvířata hodná nebo zlá? ■ Které zvíře bylo silné? Které bylo slabší? ■ Které zvíře pomohlo tomu druhému? ■ Jaké ponaučení vyplývá z příběhu? (I malí a slabí mohou pomoci velkým a silným.) 	
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Poznej zvířátko v ZOO – poslechový kvíz</p> <p>(aktivita 60)</p> <p>10 minut</p>	<p>Pracujeme s dětmi ve skupinách. Každá skupina má jedno interaktivní zařízení.</p> <p>Dítě nejprve uslyší zvuk nějakého zvířete. Následně má vybrat ze tří zobrazených zvířat to, které zvuk vydává. Pokud zvolí správnou odpověď, zobrazí se veselý smajlík.</p>	<p><i>Děti, podívejte se, nyní budu hrát ředitelku ZOO. Mám ředitelskou čepici (nasadí si čepici).</i></p> <p><i>Vás, děti, chci poprosit o pomoc.</i></p>	<p>Rozvoj představivosti a fantazie.</p> <p>Rozvoj sluchového vnímání, diferenciací a sluchové pozornosti.</p>

Téma: Poznej zvířata v ZOO			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Děti rozdělíme do dvou až tří skupin. Zvažujeme vhodnost zařazení dětí s SVP do skupin.</p> <p>Dítě s SVP může pracovat individuálně s asistentem. Cílem však je dítě co nejvíce zapojit do práce s ostatními.</p>	<p>Na jedné straně obrazovky je obrázek ZOO bez zvířat, ta jsou na pastvě mimo ZOO. Pokud dítě/skupina odpoví správně, může získané zvíře přesunout do své ZOO.</p> <p>Úkol může skupina řešit společně a diskutovat o řešení nebo se postupně mohou v řešení střídat jednotlivé děti.</p> <p>Důležité je, že jsou děti rozděleny, takže se v menších skupinách mohou vystřídat, vzájemně diskutovat a radit se o řešení. Učitelky podněcují děti k vzájemné diskusi a nechávají je, aby vyřešily úkol samostatně nebo společně ve skupině.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dokázaly děti ve skupině spolupracovat? ■ Znaly děti jednotlivá zvířata? ■ Dokázaly děti rozlišit zvířata podle zvuku? 	<p><i>Na obrázku uvidíte zvířata, která utekla z naší ZOO. Potřebujeme je najít a vrátit do ZOO, aby se jim něco nestalo nebo aby tato zvířata neublížila jiným lidem.</i></p> <p><i>Abychom je ale našli, musíme pořádně poslouchat a poznat zvíře podle zvuku, který dělá.</i></p> <p><i>Ted' uslyšíš zvuk jednoho zvířete, které uteklo. (dítě nebo učitelka kliknutím spustí zvuk)</i></p> <p><i>Které je to zvíře? Označ toto zvíře na obrázku.</i></p> <p><i>Když to uhádneš správně, můžeš vrátit zvíře do ZOO. (přesune obrázek nebo figurku zvířete do ohrady)</i></p>	<p>Rozvoj komunikačních dovedností a spolupráce.</p> <p>Rozvoj kognitivních dovedností.</p>
			

Téma: Poznej zvířata v ZOO			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Umí lev plavat? – pohybová aktivita</p> <p>(aktivita 61)</p> <p>5–10 minut podle zájmu dětí a jejich zapojení do opakování hry</p> <p>Pro děti s SVP a s horším porozuměním je důležité připravit si obrázky zvířat a při dané otázce je ukazovat.</p> <p>Pokud děti pochopí princip této hry, může učitelka přenechat roli ředitele ZOO na některém dítěti. Dítě pak samo vymyslí, co zvířata umí či neumí.</p>	<p>Děti si sednou uprostřed třídy na lavičku. Lavička rozděluje prostor třídy na dvě poloviny. Učitelka stojí na konci lavičky, děti sedí čelem k ní na lavičce obkročmo.</p> <p>Na jedné straně třídy je umístěn obrázek veselého smajlíka jako značka ANO. Na druhé straně třídy je smutný smajlík jako značka NE.</p> <p>Učitelka se ptá, zda zvířata umí dané věci. Děti podle svého uvážení běží buď k možnosti ANO, nebo k možnosti NE.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Znájí děti všechna zvířata? ■ Vědí, co zvířata mohou a nemohou dělat? ■ Dokázaly se děti rozhodnout samy za sebe? ■ Reagovaly děti na danou otázku pohybem? 	<p><i>Děti, posad'te se na lavičku čelem ke mně. Jako ředitelka ZOO mám pro vás další úkol. Pomozte mi rozhodnout, co zvířata umí a co nikoliv.</i></p> <p><i>Pokud si myslíte, že zvíře danou věc umí, běžte k veselému smajlíkovi. Pokud danou věc zvíře neumí, běžte ke smutnému smajlíkovi.</i></p> <p>Ptám se vás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Umí lev létat? ■ Umí žirafa skákat? ■ Umí slon létat? ■ Umí krokodýl plavat? ■ Umí opice lézt? ■ Umí lev zpívat? ■ Umí opice létat? ■ Umí krokodýl kousat? ■ Umí zebra běhat? ■ Umí nosorožec malovat? 	<p>Schopnost rozhodovat se.</p> <p>Rozvoj orientace v prostoru.</p> <p>Rozvoj kognitivních schopností – myšlení, paměti, schopnosti vybavit si informace a pracovat s nimi.</p>
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Kde jsou zvířata? – vkládačka, práce s pracovním listem</p> <p>(aktivita 62)</p> <p>20 minut</p>	<p>Tuto aktivitu lze dělat individuálně s jedním dítětem, ve skupinách nebo s celou třídou.</p> <p>Aktivita obsahuje dvě činnosti. První činnost je s aplikací, kde děti podle pokynů učitelky umísťují zvířata na dané místo. U druhé činnosti (pracovní list) interaktivní zařízení potřeba není.</p>	<p>Fáze s aplikací:</p> <p><i>Děti, nyní nás čeká úkol umístit všechna zvířata zpátky do ZOO. Není to ale tak jednoduché, každé zvíře má totiž své místo. Před sebou vidíte výběh ZOO, ve kterém nejsou žádná zvířata.</i></p> <p><i>Já jako ředitelka ZOO vám budu říkat, kam máte dané zvíře umístit.</i></p>	<p>Rozvoj porozumění mluvenému slovu.</p> <p>Procvičení základních prostorových pojmů.</p> <p>Rozvoj kognitivních dovedností.</p>

Téma: Poznej zvířata v ZOO			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Při práci s dítětem s SVP uplatňujeme individuální přístup – dbáme na dostatek času pro vypracování pracovního listu.</p> <p>U starších dětí můžeme předat pozici ředitele ZOO některému z dětí, které bude ostatním zadávat, kam zvíře umístit. U pracovního listu klademe důraz na správné držení psacího náčiní a uvolnění ruky.</p>	<p>Fáze s aplikací:</p> <p>Děti mají za úkol umisťovat zvířata dle pokynů učitelky. Pokud zvolíme variantu s více dětmi, děti se při plnění pokynů postupně střídají.</p> <p>Úkol plní vždy jedno dítě, ostatní děti mohou hodnotit, zda splnilo úkol správně. Pokud dítě potřebuje pomoci, mohou mu ostatní poradit, kam zvíře umístit.</p> <p>Fáze bez aplikace:</p> <p>V této fázi pracujeme s pracovním listem, který je možno stáhnout z aplikace. V pracovním listu spojují děti zvíře s jeho potravou.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Orientují se děti v prostorových pojmech? ■ Dokázaly správně umístit zvířata do výběhu? ■ Spojily jednotlivá zvířata s jejich potravou? 	<p><i>Budete se postupně střídat a můžete si navzájem pomáhat. Kdo chce začít?</i></p> <p><i>Krokodýl bude uprostřed.</i></p> <p><i>Slon bude nad krokodýlem.</i></p> <p><i>Lev bude pod krokodýlem.</i></p> <p><i>Žirafa bude nad slonem.</i></p> <p><i>Opice bude vedle žirafy.</i></p> <p><i>Papoušek bude vedle lva.</i></p> <p><i>Zebra bude vedle žirafy.</i></p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Fáze bez aplikace:</p> <p><i>Děti, nyní musíme najít vhodnou potravu, aby se zvířata mohla najíst. Proto pospojujte zvířata na obrázku s tím, čím se živí.</i></p>	
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Reflexe v kruhu</p> <p>5 minut</p>	<p>Děti se posadí na koberec.</p> <p>Pokládáme jim otázky a diskutujeme s nimi.</p>	<p><i>Děti, posadte se na koberec.</i></p> <p><i>Jako ředitelka ZOO bych se vás ráda zeptala:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Co jste se naučily z příběhu O lvu a myšce?</i> ■ <i>Která činnost pro vás byla náročná? Co bylo těžké? Proč?</i> ■ <i>Která činnost pro vás byla naopak lehká?</i> ■ <i>Chtěly byste být ředitelem ZOO? Proč?</i> 	<p>Rozvoj myšlení, paměti a schopnosti vybavit si informace a pracovat s nimi.</p> <p>Rozvoj hodnoticí schopnosti.</p>

14. | Vzorový tematický blok Včely

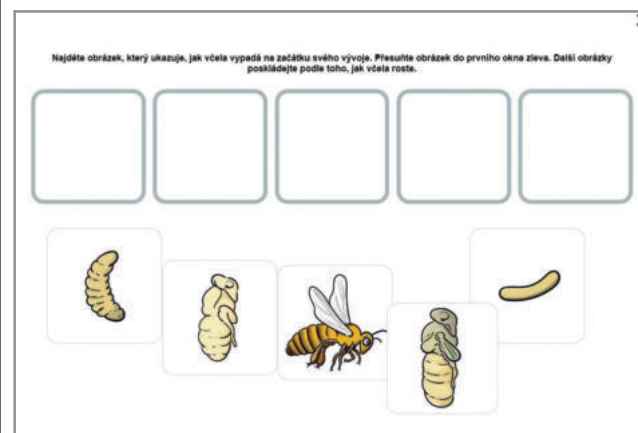
Věková skupina: 5–6 let

Délka realizace celého bloku aktivit: 50 minut

Téma: Včely			
Pomůcky: interaktivní tabule nebo tablety, vytištěné pracovní listy, tabulky s číslicemi vyjadřující počet včel.			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Pohádka O včele – poslech a doplňování</p> <p>(aktivita 63)</p> <p>10 minut</p> <p>Jedná se o frontální činnost určenou pro všechny děti.</p> <p>Zohledňujeme specifika dětí s SVP. Například pokud je ve třídě dítě s odlišným mateřským jazykem, ukážeme mu obrázky z pohádky předem. Naučíme ho tak slovní zásobu a dítě bude lépe připravené na poslech pohádky.</p> <p>Dítě s ADHD může mít problém s udržení pozornosti – je třeba najít mu místo blízko učitelky. Dítě je</p>	<p>Příprava:</p> <p>Děti se posadí k interaktivnímu zařízení tak, aby dobře viděly na obrázky. Učitelka čte text a děti doplňují pojmy chybějící v pohádce podle obrázků, které vidí.</p> <p>Po přečtení pohádky klade učitelka dětem otázky týkající se textu.</p> <p>Pokud není k dispozici interaktivní zařízení, učitelka rovněž může vytisknout pracovní listy a rozdat je dětem.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Porozuměly děti příběhu? ■ Dokázaly správně doplnit slova podle obrázků? ■ Vybavily si informace z příběhu a dokázaly správně odpovědět? ■ Dokázaly se děti vcítit do včelky? ■ Vědí děti, čím jsou pro nás užitečné včely? 	<p><i>Děti, nyní vám budu číst pohádku o včelce. Nebude to ale tak jednoduché. Některá slova se ztratila a místo nich se do textu dostaly obrázky.</i></p> <p><i>Vaším úkolem bude mi pomoci doplnit do příběhu správná slova podle obrázků, které vidíte.</i></p> <p>Pohádka O včele</p> <p>Otázky k pohádce:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Co se stalo včelce? ■ Kdo jí pomohl? ■ Co uděláte, když začne pršet a vy nechcete zmoknout? 	<p>Rozvoj pozornosti a představivosti.</p> <p>Rozvoj porozumění mluvenému slovu a vizuálním podnětům.</p> <p>Rozvoj kognitivních schopností a dovedností.</p> <p>Rozvoj prosociálního chování a empatie.</p>

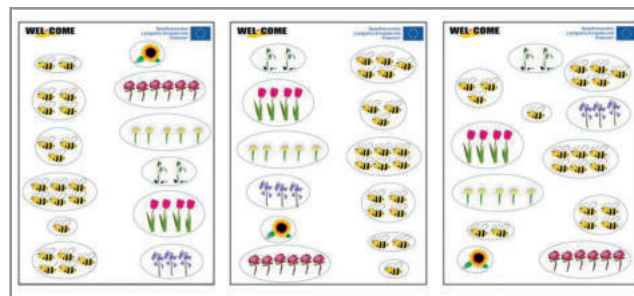
Téma: Včely			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
možné zklidnit lehkým dotykem na zádech mezi lopatkami.		<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Kde žijí včely?</i> ■ <i>Co nám včely dávají?</i> 	
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Včely – kvíz</p> <p><i>(aktivita 64)</i></p> <p>10 minut</p> <p>Na poslech pohádky <i>O včele</i> navazuje v aplikaci kvíz.</p> <p>Kvíz můžeme plnit se všemi dětmi, se skupinkou dětí nebo při individuální práci s dítětem. Pokud kvíz bezprostředně nenavazuje na příběh o včelce, učitelka příběh dětem před vyplňováním kvízu znovu přečte či zobrazí a společně jej projdou.</p> <p>Je lepší pracovat s více tablety/zařízeními současně, aby děti mohly pracovat v menších skupinkách a aby byly aktivnější.</p>	<p>Děti sedí na židlích v půlkruhu před interaktivní tabulí či u jiného interaktivního zařízení. Jednotlivé kroky úlohy mohou klikat děti samy nebo je může naklikávat i učitelka. Cílem je předat řídicí úlohu dětem. V aplikaci se spouštějí otázky a děti odpovídají. Děti mohou odpovídat společně nebo učitelka vyvolává děti jednotlivě.</p> <p>Úloha má při řešení v aplikaci dva kroky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dětem se zobrazí otázka a děti mají možnost odpovědět bez jakékoliv nápovědy podle toho, co si zapamatovaly. Učitelka jim poděkuje za odpověď a nemusí jim potvrzovat její správnost. Může ale nabídnout druhý krok řešení úlohy, kdy děti dojdou ke správné odpovědi samy. 2. Při dalším kliknutí na „pokračovat“ se objeví několik obrázků. Děti mezi nimi vyberou správnou odpověď. Aplikace sama vyhodnotí, zda děti odpověděly správně. Podle toho jim zobrazí příslušný emotikon (usměvavého, nebo zamračeného smajlíka). <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Pamatovaly si děti příběh o včelce? ■ Dokázaly odpovědět na otázky týkající se textu? ■ Dokázaly vybrat z nabídky správnou odpověď? 	<p><i>Děti, nyní si ověříme, jak dobře jste poslouchaly příběh o včelce.</i></p> <p><i>Vaší úlohou bude odpovědět na několik otázek. Pokud nebudete vědět, nabídnuté obrázky vám mohou pomoci.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kde bydlí včelka? (v úlu)</i> 2. <i>Odkud včelka získává pyl? (z květů)</i> 3. <i>Proč se říká „být pilný jako včelka?“ (protože včely usilovně pracují)</i> 4. <i>Proč včelka přestala sbírat pyl? (začalo pršet)</i> 5. <i>Co včely vyrábějí z pylu? (med)</i> 6. <i>Kolik nohou má včela? (šest)</i> 7. <i>Jak se jmenuje část včelího těla, kterou vás včela bodne, pokud se jí dotknete a ona se lekne? (žihadlo)</i> <div data-bbox="1131 1077 1769 1444" style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p style="text-align: center; font-size: small;">Otázka č. 1: Kde bydlí včela? Odpověď: (v úle)</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div> <p style="text-align: center; background-color: green; color: white; padding: 2px 10px; font-weight: bold; font-size: small;">VYHODNOTIT</p> </div>	<p>Rozvoj kognitivních schopností a dovedností.</p> <p>Schopnost vybavit si informace a pracovat s nimi.</p> <p>Rozvoj vyjadřovacích schopností.</p> <p>Rozvoj sociálních dovedností.</p>

Téma: Včely			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Jak rostla včela? – řazení</p> <p>(aktivita 65)</p> <p>15 minut</p> <p>Jde o interaktivní úlohu, kdy děti pracují s informacemi, které se dozvěděly od učitelky.</p> <p>Děti s SVP, které úlohu nezvládnou, mohou při společné frontální činnosti pozorovat správné řešení.</p> <p>Děti také mohou rovnat do vývojové řady obrázky stadií včely vytištěné na tvrdší papír.</p>	<p>Aktivité předchází vyprávění o včele a jejím vývoji.</p> <p>V aplikaci se objeví prázdné rámečky pro umístění obrázků – jednotlivých stadií vývoje včely. Děti určují správné pořadí vývoje včely (od vajíčka přes larvu až po dospělé včelu). Snažíme se, aby děti co nejvíce komentovaly, co vidí na obrázcích.</p> <p>V průběhu plnění úlohy si s nimi učitelka povídá o jednotlivých stadiích vývoje včely.</p> <p>1. Lehčí varianta úkolu: Děti vidí najednou všechny obrázky. Postupně umísťují obrázky od počátečního stadia vývoje včely s tím, že první obrázek umístí nejvíce vlevo. Po zařazení každého obrázku do rámečku rámeček ZEZELENÁ (obrázek je na správné pozici), nebo ZČERVENÁ (obrázek je zařazen v pořadí chybně).</p> <p>2. Těžší varianta úkolu: Dětem se nezobrazí všechny obrázky najednou, ale ukazují se jeden po druhém. Dítě postupně přiřazuje jednotlivé obrázky do rámečků. V tomto případě se nezobrazuje barevné označení ne/správnosti po umístění každého obrázku. Dítě tedy v průběhu plnění úkolu neví, zda umísťuje obrázky správně. Veselý nebo smutný emotikon se ukáže až po přiřazení všech pěti obrázků do rámečků. V průběhu plnění úlohy dítě může přesouvat obrázky i mezi jednotlivými rámečky. Pokud se dítěti nepodaří správně zvládnout těžší variantu úlohy, musí na chybu přijít samo a opravit ji.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Porozuměly děti vývoji včely? ■ Byly děti schopné seřadit obrázky správně? ■ Pomáhaly si děti při plnění úkolu? 	<p>Děti, povídali jsme si o tom, jak se vyvíjela včela. Můžeme si vyzkoušet, jak jsme dávali pozor.</p> <p>Vaším úkolem bude seřadit obrázky za sebou podle toho, jak včela rostla.</p> <p>1. Lehčí varianta úkolu: Najděte obrázek, který ukazuje, jak vypadá včela na začátku svého vývoje. Obrázek posuňte do okénka, které je nejvíce nalevo.</p> <p><i>Další obrázky posuňte do rámečků podle toho, jak včela rostla.</i></p> <p>2. Těžší varianta úkolu: Postupně se vám budou ukazovat obrázky podle toho, jak se včela mění, když roste. Pokuste se odhadnout, do kterého políčka obrázek patří. Nalevo by měla být včela na úplném začátku svého vývoje.</p> <p><i>V průběhu řazení obrázků můžete měnit jejich uspořádání.</i></p> <p><i>Až budete mít hotovo, klikněte na zelené tlačítko. Uvidíte, jestli jste obrázky seřadili správně.</i></p>	<p>Rozvoj jemné motoriky.</p> <p>Rozvoj kognitivních schopností – myšlení, schopnost vybavit si informace a pracovat s nimi.</p> <p>Rozvoj pravolevé orientace.</p> <p>Rozvoj spolupráce.</p>

Téma: Včely			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Včely, vosy, sršni – pohybová hra</p> <p>(aktivita 66)</p> <p>10 minut</p> <p>Pokud děti neumí přiřadit počet k číslici, je možno použít karty s počtem včel.</p> <p>Aktivitu se snažíme přizpůsobit tempu dětí s SVP.</p>	<p>Učitelka si s dětmi povídá o včelách, vosách a sršních a o rozdílech, které mezi nimi jsou.</p> <p>Děti chodí nebo běhají po třídě, tělocvičně či herně. Učitelka ohlásí počet včel nebo ukáže kartu s příslušnou číslicí vyjadřující počet včel (například 2 včely, 4 včely).</p> <p>Děti mají za úkol vytvořit skupinky podle zadaného počtu.</p> <p>Pokud učitelka zvolá „Pozor sršni!“, děti mají za úkol se rychle schoulit do klubíčka na zem.</p> <p>Když učitelka zvolá „Pozor vosy!“, začne děti honit. Koho chytí, ten se místo ní stává vyvolávačem.</p> <p>Pomůcky: Karty s číslicemi vyjadřující počet včel nebo s určitým počtem nakreslených včel</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Zvládly děti vytvořit skupinky podle příslušného počtu? ■ Umí děti přiřadit jednotlivé číslice k počtu? ■ Dokázaly si děti zapamatovat víceřadkové instrukce? ■ Bylo nějaké dítě, se kterým nechtěl být nikdo ve skupině? 	<p><i>Děti, všechny jste se nyní přeměnily ve včely.</i></p> <p><i>Máte spoustu sil a létáte či lezete po louce. Hledáte voňavé květy a rády se setkáváte s jinými včelkami.</i></p> <p><i>Můžete volně chodit nebo běhat po třídě.</i></p> <p><i>Já vám budu říkat různá čísla nebo vám je ukážu na kartě. Vaším úkolem bude se slétnout do skupinek po jedné, dvou, třech, nebo třeba i deseti včelách, podle toho, jak vám řeknu nebo ukážu.</i></p> <p><i>Ale pozor, v lese je hnízdo nepřátelských vos a sršňů. Když zavolám „Pozor sršni!“, musíte se všichni rychle schoulit na zem do klubíčka. Když ale zavolám „Pozor vosy!“, začnu vás honit a vy musíte rychle utíkat.</i></p> <p><i>Koho chytím, ten se stává místo mě vyvolávačem a určuje, po kolika dětech mají být včely dohromady, popřípadě kdy vyletí sršni a kdy vosy.</i></p>	<p>Rozvoj matematické pregramotnosti – vytváření představ o počtu, znalost číslic a jejich významu.</p> <p>Rozvoj zrakové a sluchové diference.</p> <p>Rozvoj sociálního chování.</p>

Téma: Včely			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Včela – pracovní list, kreslení</p> <p>(aktivita 67)</p> <p>5 minut</p>	<p>Z aplikace vytiskneme pracovní list a připravíme ho dětem na stoleček.</p> <p>Děti mají za úkol spojit příslušný počet včel se stejným počtem květů.</p> <p>Nejprve mohou cestu včely na květ zkusit prstem, potom vedou čáru pastelkou nebo tužkou. Ideální je, pokud dráhu včely opakují vícekrát po sobě. Dbáme na správný úchop psacího náčiní.</p> <p>Pracovní list je k dispozici ve třech úrovních obtížnosti.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Mají děti správný úchop psacího náčiní? ■ Dokázaly děti spojit příslušný počet včel s květinami? ■ Dokáží děti určit, o jakou květinu se jedná? 	<p><i>Děti podívejte se: Na pracovním listu máte různé krásné květy, ze kterých by včely rády sbíraly šťávu.</i></p> <p><i>Včelám ale musíte pomoci najít cestu na správný květ.</i></p> <p><i>Najděte každé včele na obrázku cestu na její květy tak, aby byl vždy stejný počet včel přiřazen ke stejnému počtu květů.</i></p>	<p>Rozvoj matematické pregramotnosti – určování počtu.</p> <p>Rozvoj grafomotoriky.</p> <p>Rozvoj kognitivních dovedností.</p>

15. | Vzorový tematický blok Království lesních zvířátek

Věková skupina: 4–5 let

Délka realizace celého bloku aktivit: 45 minut

Téma: Království lesních zvířátek

Pomůcky: interaktivní tabule nebo tablety, hrací kostka, stopy zvířat na papíru, pokud je potřeba, vytištěné obrázky zvířat.

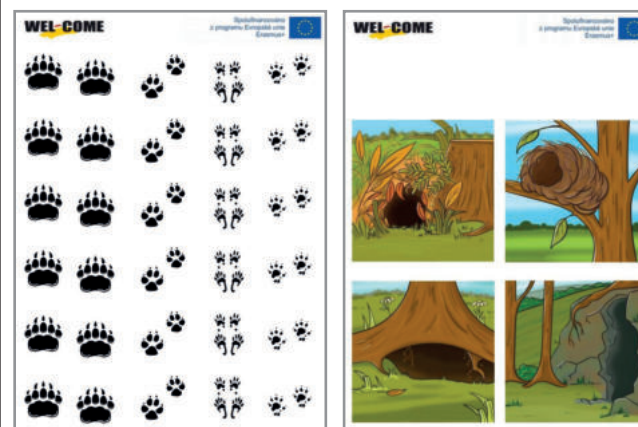
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Pohádka Království lesních zvířátek – poslech</p> <p>(aktivita 74)</p> <p>10 minut</p> <p>Jde o frontální aktivitu.</p> <p>Pokud máme ve třídě dítě s SVP, můžeme mu ukázat obrázky zvířat figurujících v příběhu, aby si zvířata lépe představilo a zapamatovalo.</p> <p>Dítě s SVP může sedět ve skupince s asistentem pedagoga, který mu může pomáhat orientovat se v příběhu, ukazovat obrázky apod. Dítě tak nebude vyčleněné ze</p>	<p>Příprava:</p> <p>Děti se na začátku posadí v rámci ranního kruhu na zem, udělají si pohodlí a poslouchají začátek pohádky.</p> <p>Po ukončení četby mají děti za úkol pohádku dokončit podle vlastní fantazie.</p> <p>Učitelka podněcuje děti k diskusi a snaží se je navést k formulaci ponaučení navodnými otázkami.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dokázaly se děti soustředit na pohádku? ■ Uměly děti odvodit ponaučení, které z pohádky vyplývá? ■ Dokázaly dotvořit smyslupně příběh? ■ Dokážou děti mluvit v celých větách? 	<p><i>Milé děti, nyní vám povím pohádku o lesních zvířátkách. Posad'te se pohodlně na koberec a poslouchajte. Vaším úkolem bude na konci pohádku dokončit podle toho, jak si vy samy myslíte, že vše dopadlo.</i></p> <p>Pohádka Království lesních zvířátek</p> <p><i>V jednom lese spolu žila zvířátka jako jedna rodina. V lese žil medvěd Bručoun, liška Kmotříčka, vlk Chloupek, veverka Ryzčka a ježek Jožka.</i></p> <p><i>Ježek Jožka byl ze všech zvířátek nejmenší, ale zato byl nejmoudřejší. Každému dokázal poradit, ale na druhou stranu uměl i pokárat, když se zvířátka mezi sebou hádala. Všechna zvířátka ho uznávala a poslouchala.</i></p> <p><i>Když nadešel podzim, ježek Jožka si všechna zvířátka svolal na mýtinku do lesa a povídá jim:</i></p> <p><i>„Zvířátka, poslouchajte, nadešel podzim a brzy přijde zima. Je potřeba se na ni dobře připravit. Musíme si opravit pelíšky, nory nebo doupata a také musíme nasbírat dostatek potravy na celou zimu.“</i></p> <p><i>A tak se i stalo. Zvířátka usilovně pracovala, sbírala lesní plody, oříšky, houby, každý to, co měl rád. Naplnili své domečky všelijakými dobrotami, opravili si svá obydlí a nanosili si do nich seno, aby se jim celou zimu měkce spalo. Nejvíce toho nashromáždil medvěd Bručoun.</i></p>	<p>Rozvoj porozumění mluvenému slovu.</p> <p>Rozvoj fantazie a představivosti.</p> <p>Rozvoj verbálních schopností a dovedností.</p> <p>Rozvoj pozornosti.</p>

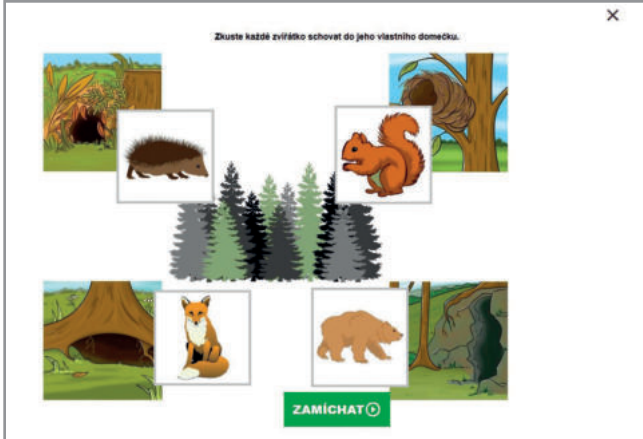
Téma: Království lesních zvířátek			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
skupiny, ale zároveň mu bude poskytnuta speciální podpora, kterou potřebuje.		<p><i>Pracovali všichni, až na veverku Ryzečku. Ta se jim jen posmívala, že se jim chce pracovat a shánět potravu. Jí se prý nechce, raději si bude hrát a skákat ze stromu na strom.</i></p> <p><i>Ježek Jožka ale veverku Ryzečku varoval:</i></p> <p><i>„Veverko Ryzečko, v zimě budeš mít hlad a zmrzneš.“</i></p> <p><i>Veverka se mu však vysmála, prý má kožíšek dost teplý, a když bude mít hlad, vyleze na strom, utrhne si šišku a sní její semínka.</i></p> <p><i>Nadešla zima, všechna zvířátka byla zalezlá v teplých doupatech a brlozích, jen veverka se choulila ve studeném a mokrém pelíšku. Třásla se zimou a měla hlad. Vylezla na strom, utrhla šišku a chtěla sníst semínka. Ale šiška byla zmrzlá na kost, veverka si málem vylomila zuby a k semínkům se vůbec nedostala. Přemýšlela, co bude dělat. Napadlo ji, že půjde poprosit ježka Jožku, aby ji pomohl zachránit před hladem a zimou.</i></p> <p><i>Zaklepala u ježka na dveře, ježek si protřel oči a zavolał:</i></p> <p><i>Děti, nyní pokračujte ve vyprávění příběhu samy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Co asi mohl ježek zavolat?</i> ■ <i>Jaké myslíte, že si z toho vzala veverka ponaučení?</i> ■ <i>Myslíte si, že se na další zimu připravila lépe a neposmívala se ostatním?</i> ■ <i>Přichystala si tentokrát obydlí a jídlo na zimu?</i> 	

Téma: Království lesních zvířátek			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Království lesních zvířátek – kvíz</p> <p>(aktivita 75)</p> <p>10 minut</p> <p>Jde o prosociální aktivitu, která je určena pro všechny děti.</p>	<p>Děti sedí v kruhu před interaktivní tabulí, případně ve skupinách kolem jiných interaktivních zařízení. Rozdělení do menších skupin je vhodné, protože děti tak mají možnost aktivně diskutovat a radit se mezi sebou o jednotlivých odpovědích.</p> <p>Doporučujeme využít interaktivní tabuli či větší tablety. Případně je možné obrázky vytisknout a pracovat bez aplikace.</p> <p>V aplikaci se spustí otázky a děti odpovídají. Mohou odpovídat hromadně nebo může učitelka vyvolávat jednotlivé děti.</p> <p>Označenou odpověď vyhodnotí aplikace smajlíkem.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Pamatovaly si děti pohádku a její příběh? ■ Dokázaly děti odpovědět na otázky? ■ Dokázaly se děti domluvit na společné odpovědi a spolupracovat? 	<p><i>Děti, nyní vyzkoušíme, jak dobře jste si zapamatovaly pohádku Království lesních zvířátek. Zvířátka z pohádky si pro vás připravila několik otázek.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Které zvířátko bylo v pohádce nejmoudřejší? (ježek)</i> 2. <i>Které zvířátko si na zimu přichystalo nejvíce jídla? (medvěd)</i> 3. <i>Komu ze zvířátek byla největší zima? (veverce)</i> 4. <i>Která zvířátka prospala nerušeně celou zimu? (medvěd, vlk, liška)</i> 5. <i>Které ze zvířátek si na zimu nenachystalo žádné jídlo? (veverka)</i> 	<p>Rozvoj porozumění mluvenému slovu.</p> <p>Rozvoj kognitivních dovedností – rozvoj paměti.</p> <p>Vybavení si informace a práce s ní.</p> <p>Rozvoj spolupráce.</p>

Téma: Království lesních zvířátek			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Zvířecí stopy – pohybová aktivita</p> <p>(aktivita 76)</p> <p>10 minut</p> <p>Je možné využít obrázků se zvířecími stopami zobrazenými v aplikaci či vytištěný pracovní list se stopami. Děti rozdělené do menších skupinek budou házet hrací kostkou a mohou „krokovat“ prsty či figurkami.</p> <p>Aktivitu lze modifikovat tím, že dítě, které zastupuje zvíře, se pohybuje na hrací ploše pohybem daného zvířete. Pro seznámení s obydlím zvířat můžeme s dětmi nejprve absolvovat aktivitu 77 <i>Kde bydlí lesní zvířátka</i>, popřípadě si pomocí obrázků a zvířat přiřazovat.</p> <p>U dětí s SVP volíme v závislosti na</p>	<p>Tato pohybová aktivita vychází z pohádky <i>Království lesních zvířátek</i> a je velmi podobná hře <i>Člověče, nezlob se!</i></p> <p>Ve hře vystupují čtyři zvířata z pohádky – medvěd, liška, ježek a veverka. Každé zvíře se nachází v jednom rohu místnosti (lze označit barevnou obručí a obrázkem zvířete). Z tohoto místa vychází stopy daného zvířete, které vedou po místnosti a končí v obydlí zvířete (obrázek obydlí). Stopy se však na některých místech kříží.</p> <p>Hra je pro maximálně čtyři děti (lze popřípadě udělat dvojice) a každé dítě zastupuje jedno zvíře. Když je na řadě, hází kostkou a po svých stopách postupuje o tolik stop dopředu, kolik hodilo na kostce. Pokud dítě stoupne na „políčko“, kde se kříží dvě stopy, hází znovu kostkou a vrací se o tolik stop dozadu, kolik padlo na kostce. Vyhrává ten, kdo se první dostane do svého zimního obydlí.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Poznaly děti stopy, které se vážou k danému zvířeti? ■ Uměly přiřadit obydlí? ■ Pochopily děti princip hry a hrály podle pravidel? ■ Dokázaly děti určit počet a doprovodit ho pohybem? 	<p><i>Podívejte, děti, zvířata z pohádky se prošla po podlaze a nechala na ní své stopy. Myslím, že hledají cestu ke svému domečku. Pomůžeme jim?</i></p> <p><i>Teď si každý z vás zvolte zvíře v jednom rohu místnosti. Odtud se stáváte tímto zvířetem a můžete se pohybovat pouze po jeho stopách.</i></p> <p><i>Začneš třeba ty. Hod' kostkou, jaké číslo jsi hodil? Výborně, a teď se posuň o tolik stop dopředu, kolik jsi hodil na kostce. Teď jsi na řadě ty. (dáme kostku dalšími dětmi)</i></p> <p><i>Koukám, že už víte, jak se to hraje. Někde se ale stopy kříží. Pokud stoupnete přesně na stopy, které se kříží, házíte kostkou ještě jednou. Číslo, které vám padne, určuje, o kolik stop máte jít dozadu.</i></p> <p><i>Vyhrává to zvířátko, které bude ve svém obydlí první.</i></p>	<p>Rozvoj matematické pregramotnosti – porozumění počtu, řada čísel pozpátku.</p> <p>Rozvoj kognitivních dovedností – seznámení se stopami zvířat a jejich obydlími.</p> <p>Rozvoj prostorové a pravolevé orientace.</p> <p>Rozvoj spolupráce.</p>

Téma: Království lesních zvířátek			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
speciální potřebě individuální přístup a snažíme se jim pomoci dosáhnout úspěchu.			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
<p>Kde bydlí lesní zvířátka – vkládačka, pracovní list</p> <p>(aktivita 77)</p> <p>10 minut</p> <p>Snažíme se předat řídicí roli dětem a podněcovat je k přemýšlení o tom, proč dané zvíře žije v takovém obydlí. U starších dětí lze navázat diskusi o dalších lesních zvířatech a jejich obydlí.</p>	<p>Varianta s využitím aplikace:</p> <p>V aplikaci se zobrazí obrázek, na kterém jsou znázorněna čtyři zvířecí obydlí:</p> <p>Liščí nora, medvědí brloh, ježkovo doupě, veverčino hnízdo na stromě.</p> <p>Děti musejí pomocí vkládačky přiřadit zvíře ke správnému obydlí. Správnost řešení potvrdí vždy učitelka.</p> <p>V průběhu plnění úlohy si učitelka s dětmi vypráví o tom, kde lesní zvířata bydlí.</p> <p>Varianta bez využití aplikace:</p> <p>Z aplikace je možné vytisknout pracovní list, na kterém děti spojují zvíře s příslušným obydlím.</p> <p>Otázky pro reflexi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Věděly děti, kde jednotlivá zvířata bydlí? ■ Dokázaly to logicky odvodit? ■ Znalý děti další lesní zvířata a jejich obydlí? 	<p><i>Milé děti, zvířátka z naší pohádky se ztratila v lese a potřebují najít cestu zpět do svých obydlí.</i></p> <p><i>Pomůžete jim najít, kde kdo bydlí?</i></p> <p><i>Víte, kde bydlí jednotlivá zvířátka?</i></p> <p><i>Zkuste tedy najít zvířátkům správný domeček:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kde bydlí liška? (v liščí noře)</i> 2. <i>Kde bydlí medvěd? (v medvědí brlohu)</i> 3. <i>Kde bydlí ježek? (v ježčím pelišku)</i> 4. <i>Kde bydlí veverka? (v hnízdě na stromě)</i> 	<p>Rozvoj kognitivních dovedností.</p> <p>Rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky.</p> <p>Rozvoj vybavení si informací a práce s nimi.</p>
			

Téma: Království lesních zvířátek			
Aktivita	Organizace	Pokyny pedagoga	Vzdělávací cíle
Reflexe v kruhu 5 minut	<p>Děti si sednou na koberec a zpětně reflektují, jak pracovaly.</p> <p>Cílem je vrátit se k poučení, které vyplývá z pohádky, sdílet spolu své strategie řešení úloh, životních povinností. U dětí tím chceme rozvíjet jejich autonomii a vědomí zodpovědnosti za sebe a své jednání.</p>	<p><i>Děti, posadte se na koberec do kruhu.</i></p> <p><i>Které úlohy se vám podařilo zvládnout lehce, co bylo naopak těžší?</i></p> <p><i>Co jste se naučily z příběhu o veverce?</i></p> <p><i>Také se vám někdy stane, že se vám nechce plnit své povinnosti?</i></p> <p><i>A co vám pomáhá, abyste je nakonec přece jen zvládly? Zkuste si navzájem poradit.</i></p>	<p>Rozvoj sociálních schopností, vnímání zodpovědnosti dítěte za své jednání, svůj život.</p>